AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 29 Vol. X. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 20 d. Liepos (July), 1922 m. KAINA 5 CENTAI. 10 Metai

VATIKANAS PRAŠALINA IŠ LIETUVOS VIENUOLES LENKES. PASIKĖSINIMAS ANT FRANCUZIJOS PREZIDENTO ALEKS. MILLERAND.

Lietuva tariasi su Šveicarija. Vilniuje žydų skerdynės. Lenkijos valdžios įrimas. Montrealo policijos straikas. Įgriuvo bažnyčia. Italijos kat. dvasiškija reikalauja popiežiaus leidimo vest pačias. Pradėjo kalt sidabrinius doliarius. Italijos anti-socialistų maištai. Vokietijoj moterys užsiima plėšimų namų.

VATIKANAS PRAŠALINA LENKES MINIKES.

Washington, D. C. Elta skelbia, kad Lietuvos valdžiai pareikalavus, vatikano vizitatorius Zecchini, Kaune, sutiko pasirašyt sutartį, sulyg kurios 10 lenkių minikių, Benedikto zokono, turi iš Lietuvos pasitraukt. Jos pasiims kiekviena po 3,000 auksinų savo įneštų pinigų ir atsisako nuo tolesnių pretensijų prie Lietuvos valdžios ir vienuolyno. Tai pirma sutartis Lietuvos valdžios su vatikanu.

LIETUVOS TARYBOS SU UŽRUBEŽIAIS.

Washington, D. C. Sulyg Eltos žinių, Lietuva rengia sutartį su Holandija pirklybos reikaluose. Finija irgi paaiškino Lietuvai, kad ir ji nori daryt sutartį su Lietuva pirklybos reikaluose. Šveicarija pasiulė Lietuvos valdžiai susitart dėl piliečių tiesų Lietuvoj ir Šveicarijoj, dėl jų turto ir išdavimo nusikaltėlių, ir pirklybos. Lietuva Šveicarijos projektą priėmė.

LIETUVA PASAULIO PAČTO SAJUNGOS NARĖ.

Washington, D. C. Elta skelbia, kad Lietuvos užrubežių ministerija paskelbė Lietuvos atstovybėms užrubežiuose, kad nuo pirmos dienos Sausio šių metų Lietuva yra priimta pasaulinio pačto sajungon ir yra jos nariu IV eilėje. Sulyg šitos sajungos konvencijos Madride, Lietuva, kaipo pilnatiesė narė, įveda tiesotą pačto siuntinių siuntimą apsimainant su vakarinės Europos valstybėmis.

VILNIUJE ŽYDŲ POGROMAS.

Washington, D. C. (Elta) Iš Kauno gauta keblogramas, kuriuomi skelbiama, kad Liepos 2 ir 3 dieną Vilniuje įvyko žydų pogromas, dėlei kurio nukentėjo 48 žydai ir iš žydų išplėšta milijoninis turtas. Lenkų valdžia į tai žiurėjo šaltai ir pogromui sulaikyt nieko neveikė.

LENKAI TAIKOSI LYST NEUTRALIŠKON ZONON

Washington, D. C. (Elta) Iš Kauno gauta keblogramas, kuriame sakoma, kad nkai visomis pastangomis stengiasi užvaldyt neutrališką zoną ir todėl jie pasaulin leidžia melagingas žinias, buk lietuviai veržiasi antron zonos pusėn. Lietuviai niekad nesiveržia, tik patys lenkai tai daro ir paskui paskalus leidžia, norėdami sukelt suirtuvę ir tuomi priverst neutrališką zoną nukelt kiton vieton.

LIETUVOS PILIEČIŲ REGISTRACIJA.

Washington, D. C. Birželio 9 dieną Lietuvoj paskelbta įstatymas, sulyg kurio visi Lietuvos piliečiai, gyvenanti užrubežiuose, turi užsiregistruot, ir savo valstybės atstovybėse išsiimt pasus nevėliau kaip iki 9 dienai Gruodžio 1922 m. Amerikoj gyvenantiems Lietuvos piliečiams dėlei užsiregistravimo, netrukus Lietuvos Informacijų Biuras paskelbs laikraščiuose visas instrukcijas.

AMERIKIEČIŲ SKUNDAS POPIEŽIUI.

Washington, D. C. (Elta) Šiomis dienomis Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacija pasiuntė raštą šventam tėvui, kuriame nurodoma bažnyčiai priešingas elgimasis lenkų dvasiškių Lietuvoje, kurie dengdamiesi bažnyčios autoritetu, veikia lenkų šovinistų darbą. Ten nurodoma veikimas vyskupų Bandurskio, Hrinewieckio ir kardinolo Dalboro, ir prašoma apvertint tokius dvasiškių darbus. Ten pat vardan 500,000 organizuotų liet. kat. Amerikoj, prižadama kovot už Vilniaus gražinimą Lietuvai. Šis raštas įteikta popiežiaus atstovui kardinolui Bonzano, Washingtone.

PASIKĖSINIMAS ANT PREZ. MILLERAND.

Paris, Francuzijoj. Gatve važiuojant automobiliuje prezidentui Millerand ir priemerui Poincair, arti stovėjęs viriškis paleido į prezidentą du revolverio šuvius. Šuviai vienok nuėjo pro šalį, sužeidė tik šale praeinačią moterį. Šovikas tuojaus tapo areštuotas. Juomi yra anarhistų sajungos sekretorius Gustav Bouvet. Jis jau pirmiau buvo ilgai kalėjime laikomas už platinimą Paryžiuje anarhistų propagandos.

LENKIJOS VALDŽIA ĮRA.

Warszawa, Lenkijoj. Galiaus ir Lenkijoj vis aiškiaus apsireiškia valdžios įrimas. Gabinetams nepasilaikant, parsiėjo priemeru skirt tą kas apsiima, tokiu budu juomi paskirta Sielzijoj atsižymėjęs savo narsumu M. Korfanti, nacionalistų šalininkas. Juomi nepasiganėdinęs Pilsudskis, pasiulė savo rezignaciją, bet tuom nieko nepabaidžius, pradėta tarpsavinė politikierių kova, kurioje dalyvauja Pilsudskis, Daszinski ir Witos. "Boston Evening Transcript" korespondentas telegrafuoja, kad Lenkija stovi prie naminės karės, kas gali suskaldyt Lenkiją į daug smulkių dalių.

DVASIŠKIAI NORI VEST PAČIAS.

Roma, Italijoj. Popiežiui įteikta peticija, kurioje prašoma leidimo Italijos katalikų dvasiškiams vest pačias, arba reikalaujama panaikint celebatą. Peticijoj aiškinama, kad celebatas yra priešingu gamtai ir pačiai katalikų bažnyčiai pragaištingas. Po peticija, apart daugybės paprastų kunigų, pasirašo vyskupai, arcivyskupai ir keli kardinolai, kurių vardai spaudai neperduodama.

HAAGOS KONFERENCIJOS SNAUDIMAS.

Haaga, Holandijoj. Konferencija vis snaudžia, ir prie darbo nesiima. Susirinkę delegatai laukia, kol Rusijos delegatai nusileis savo reikalavimuose, gi rusai laukia, kol juos kiti prašys eit konferencijos salėn. Ir taip vieniems ir kitiems nieko nesulaukiant, rusai jau rengiasi kelionėn namo. Bet anglai, belgai ir kiti, juos išleist nenori.

KALS SIDABRINIUS DOLIARIUS.

Philadelphia, Pa. Federališka pinigų dirbykla gavo prisakymą pradėt darbus prie kalimo sidabrinių doliarių, kad išleidus jų 300 milijonų vieton tų, kurie laike karės buvo sutarpinti ir paskolinti Anglijai. Dabar iš Anglijos gavus tą sidabrą, bus kalama po 50,000 stukių kasdien ir nukalti doliariai bus gabenami Washingtonan. Už juos bus išleista nauja serija popierinių doliarių, paremtų sidabro gvarancija.

MONTREALO POLICIJOS STRAIKAS.

Montreal, Kanadoj. Vietiniai policistai pradėjo tartis apšaukt straiką ir keli jau buvo sustraikavę, tik dar norėjo prisikalbint prie straiko ir gaisrininkus. Majorui vienok pagrumojus pašaukimu milicijos jų vieton, policistai nutilo, o kurie jau buvo sustraikavę, sugrįžo prie savo darbo bijodami jį prarast ant visados.

ĮGRIUVO BAŽNYČIA.

London, Anglijoj. Egipte, mieste Kairo, kada buvo pilnai prisirinkusi mahometų bažnyčia "Alleleuia Mosque" maldininkų, įgriuvo bažnyčios lubos. Kilus panikai, susigrudime žuvo, ar mirtinai tapo sumindžiota keturiolika maldininkų ir apie šimtas jų skaudžiai sumankyta. Tarpe žuvusių yra ir vienas kunigas.

PERKUNAS UŽMUŠĖ MOTERĮ.

Thompsonville, Conn. J. Palozie su savo vyru sėdėjo prie savo namų durių, kada užėjo debesys ir pradėjo lynot. Tuomtarpu perkunas trenkė į ją ir užmušė ant vietos. Gi jos vyras tapo apsvaigintas ir tik po pusei valandos atsipeikėjo, kada policijos patrolė, graboriaus vežimas ir daktaras buvo atvažiavę.

MATERYS UŽSIIMA PLĖŠIMU.

Berlin, Vokietijoj. Kaip Berlyne, taip ir kituose Vokietijos dideliuose miestuose moterys užsiima plėšimu ir vogimu įvairių daiktų, kurie tik turi kokią vertę. Net ir šeimynose tarnaujančios tarnaitės, naktimis, ar šeimyninkams kur iš namų prasišalinus, suima vertę turinčius daiktus ir pačios prasišalina. Keliuose namuose palikta tik pianai, gi kiti vertesni daiktai išvogta.

TURKIJOS EKONOMIŠKUMAS.

Konstantinopol, Turkijoj. Ir Turkija ėmėsi prie ekonomijos. Valdžia sumažino 20,000 valdininkų algas, pradedant mokintojais, baigiant ministeriais, 50% kiekvienam. Katrie po tris dešimtis metų ištarnavę, sulyg papročio, gaudavo algas už vasaros vakacijas, dabar vakacijų algos visai panaikinta. Tikimasi, kad tas viskas Turkijoj sukels daug nepatogumų.

ANTI-SOCIALISTŲ SUKILIMAS ITALIJOJ.

London, Anglijoj. Cremoj sukilo facistai prieš socialistus ir po didelių demonstracijų apvaldė miestą. Pirmiausia apdraskę uždegė darbų biuro rumą, paskui įsilaužę socialistų laikraščio "Eco Popolo" redakcijon, išdraskė arkyvus ir sunaikino rakandus, o ką negalėjo sunaikint, tą išmetė gatvėn. Valdžia pasiuntė kariumenę suvaldyt sukilėlius.

VOKIETIJA VĖL IŠMOKĖJO SAVO RATĄ.

Berlin, Vokietijoj. Buvo visokių gandų, kad Vokietija negalėsianti toliau mokėt savo kontribuciją talkininkams, kas nemažai prigazdino Francuziją, vienok šiomis dienomis Berlyno reichsbanka išmokėjo 50 milijonų auksinių markių, visai be jokio termino nutęsimo. Francuzai ir tuomi nelabai pasiganėdina, nes jie nesulaukia Vokietijos pribaigimo.

JAPONIJA PASITRAUKS IŠ SIBIRO.

Tokio, Japonijoj. Galiaus Japonija pažymėjo dieną, kurioje savo kariumenę ištrauks iš Sibyro. Kariumenės išgabenimui paskirta 30 diena Rugsėjo. Sakaliną kariumenė apleis kaip tik bus nuraminti sukilimai šiaurės pusėje ir Nikolajevske.

TEGUL STRAIKAS PLĖTOJASI.

Cincinnati, Ohio. Atsibuvo čia konferencija savininkų tų kasyklų, kuriose dirbanti darbininkai nepriklauso angliakasių unijai. Konferencijoj priimta rezoliucija, kurią nutarta pasiųst prezidentui Harding, prašant jo leist anglių kasyklose straikams plėtotis kaip ilgai jie tesės.

MUŠIS ŠERIFO SU STRAIKIERIAIS.

Welsburg, W. Va. Prie Cliftono ištiko didelė dinamito ekspliozija, kuri beveik sunaikino kasyklų triobėsius. Šerifui Duval su savo pagelbininkais nuvykus ištirt ekspliozijos priežastis, minia straikierių juos užpuolė ir kilo mušis. Pats šerifas, keturi jo pagelbininkai ir aštuoni pašaliniai žmonės krito negyvais, ir apie 50 tapo sužeistais. Pašaukta milicija mušius pertraukė. Apie 50 žmonių areštuota.

RENGIASI PRIE PAČTO IŠVAŽIOJIMO.

Washington, D. C. Augščiausis pačto viršininkas Hubert Work paaiškino prezidentui, kad jei geležinkelių straikas n išdils, ir todėl ėmus pačto siuntiniams vėluot, jų išvažiojimui bus panaudota 50,000 kariškų automobilių, kurių dabar yra žinioje federališkos valdžios 40,000, ir 10,000 yra valstijų kontrolėje. Jie visi bus panaudoti pačto išvažiojimui, reikalui parsiėjus.

IŠ DARBO LAUKŲ.

Didieji stráikai.

Didžiųjų straikų laukuose jokių permainų neįvyko. Geležinkelių taisyklų ir dirbyklų darbininkai straikuoja. Jų vietoj kai kur dirba policijos ir milicijos saugojami straiklaužiai, kitur geležinkeliai savo darbus siunčia privatiškoms dirbykloms. Keliose vietose straikieriai užpuolė straiklaužius, bet policija ir milicija užpuolikus išvaikė. Daugiausia nera mumo straikieriai parodo pietinėse valstijose. Geležinkeliai 20% jau suparalyžiuoti. New York Central, Pennsylvania Sistem ir Erie geležinkeliai mažai dar straiką jaučia. Pastaromis dienomis straiką iššaukė stočių ir plotvių patarnautojai, aliejuotojai, pečkuriai ir veržėjai. Signalistai nors nutarė straikuot, bet straiką dar ne pradėjo. Krovėjai vietomis straikuoja, vietomis dirba, kitur straikieriai grįžta prie darbo, tai jų vieton kiti eina straikan.

Prezidentas Harding su savo gabinetu turėjo porą konferencijų pasitarimui apie straikų prašalinimą, bet apart atsišaukimo į gubernatorius 48 valstijų, kad tie siųstų kariumenę apsaugai žmonių, jei straikieriai imtų kelt riaušes, daugiau nieko nenutarta.

Angliakasių straikas stovi ant vietos. Išimant W. Virginijos straikierių riaušes, kur užmušta šerifas ir sudeginta federacijos vėliava, visur kitur nieko ne įvyko. Unijų viršininkai važinėja po didmiesčius į konferencijas, o darbininkai kenčia skurdą. Angliai visur jau baigiasi, ir jei šis straikas nusitęs toliau, tad geležinkeliams susiparalyžiavus, žiemai atėjus bus anglių badas. Valdžiai pagrumojus paėmimu kasyklų savo kontrolėn, kasyklų savininkai sušaukė Pittsburgan savo konferenciją, bet ką jie ten nutarė, niekas nežino.

—Quincy, Mass. Laivyno dirbyklose pasidaugino darbai, kurių pilnai užteks 2 metam. Priimama ir nauji darininkai.

—Moosup, Conn. "Union Cotton" audykla, kuri buvo užsidarius nuo 28 Birželio, atnaujino darbus ir prie darbo pašaukė 700 darbininkų. Tai vienatinė audykla Conn. valstijoj, kuri nėra darbininkams sumažinusi algas.

—Stonington, Me. "George A. Fuller Co." akmenų tašyklos nesutikimai su darbininkais, kurie tęsėsi per porą mėnesių, pasibaigė ir straikas atšauktas. Kompanija sutiko darbininkams mokėt 59—81c. už darbo valandą, pripažino 8 val. dienos darbą, laiką ir ketvirtdalį už viršlaikius ir dvigubą mokestį už darbą nedėldieniais.

—New York, N. Y. Paskelbta sumažinimas algų 10 nuoš. visiems filmų operatoriams, kas paliečia 700 teatrų ir vodavilių. Algų sumažinimas įeis galėn nuo 1 d. Rugsėjo.

—Springvale, Me. Sears - Roebuck Co. čia uždarė čeverykų fabrikus ir nuo darbo atleido 1000 darbininkų. Fabrikų uždarymas aiškinamama čeverykų pramonės silpnumu.

—Brockton, Mass. Čeverykų fabrikai Brocktone, Middlebore, S. Bostone, E. Weimouthe, N. Adamse ir Rochesteryi, ėmė dirbt po 48 valandas per savaitę. Turi padirbt po 10,000 porų čeverykų kasdien. Per pastaruosius 18 mėnesių visi šie fabrikai dirbo nepilną laiką.

Laiškas iš Lietuvos.

Bandziuai (Jurbarko val.). Čia atsitiko baisi žudystė, Girioj atrasta lavonas Lietuvos piliečio, Andriaus Paulikaičio. Lavonas turėjo peršovimo ženklus per šoną ir per krutinę.

Pas Paulikaitį į namus atėjo kareivis su dviem šautuvais, kurių vieną įteikė Paulikaičiui ir išsivadino jį girion medžiot. Paulikaitis su savim turėo apie 70,000 auksinų. Tas tariamasis kareivis jį girioj nušovė ir paėmė nuo jo auksinį laikrodėlį, auksinį žiedą ir 30,000 auksinų pinigų. Žudikas tuojau areštuota ir kiek pakankintas prie žudystės prisipažino, ir atidavė paglemžtus daiktus, ir prašė jį tuojaus ant vietos nušaut. Bet jį niekas nešovė, tik išgabeno nežinia kur.

Kelnių kišeniuj, prie Paulikaičio lavono, atrasta dar 101 Suv. Valst. doliaris. Mat jis tik pernai sugrįžo iš Amerikos, ten pragyvenęs 14 metų. Dėl tulų priežasčių nemanė Lietuvoj apsigyvent ir buvo prisirengęs jau grįžt Amerikon. Nedoras žmogžudis jo plenus pertraukė.

Velionis paliko tėvus, 3 brolius ir 2 seseris, pastarieji gyvena Amerikoj; du broliai ir abidvi sesers gyvena Waukegan, Ill., ir vienas brolis, Chicagoj.

Šiuomi patariu visiems broliams lietuviams, parkeliavusiems Lietuvon, visur ir visuomet but atsargiais su pinigais. **Baudziuietis.**

KAUNO MOKSLAEIVIAI KLAIPĖDOJE.

Pirmosios Kauno gimnazijos mokiniai ir mokinės šių metų Birželio mėn. padarė garlaivių ekskursiją Klaipėdon, kad arčiau pažinus tą vienintėlį Lietuvos uostą. Kalipėdiškiai lietuviai labai širdingai priėmė Didžiosios Lietuvos mokslaeivius ir kad nereikėtų jiems sustot višbučiuose, kiekvienas paėmė pas save po vieną jauną svečią. Išvažiuojant iš Klaipėdos, moksleivių orkestras norėjo užgiedot Lietuvos himną, bet vietinė policija jiems tai uždraudė. Tuomet vienas išpalydėjusios minios prusų lietuvis sušuko: "bet visgi ne užmirškite, kad męs esame Lietuvoje!" Tie žodžiai taip sujudino mokslaeivius, ir stovinčią ant kranto minią, kad šauksmas "valio," "lai gyvuoja Lietuvos Klaipėda!" nebuvo galo. Jaunuoliai patriotiško upo pagauti verkė, taip pat riedėjo ašaros ir lydėjusiems juos prusų lietuviams, matant priaugančią gražiai auklėjamą savo tautos kartą, pilną energijos, entuziazmo ir Tėvynės meilės.

Lietuvos Informacijų Biuras.

AMERIKOS ŽYDAI APIE LIETUVĄ.

Pastaruoju laiku Amerikos žydai sukruto daug rašyt apie žydų santikius su Lietuvos vyriausybe. "Christian Science Monitor" patalpino savo speciališko korespondento iš Kauno raštą, kur aprašoma, kaip visos Lietuvos žydai yra sujudę prieš neva daromus pasikėsinimus paveržt jų autonomiškas tiesas, jų atskirą ministeriją, kas buvę jiems pažadėta Lietuvos valdžios atstovų Paryžiuje. Žydai daro po visą šalį mitingus, išnešą protestus, gi žydų frakcija nesirodanti St. Seime, irgi protesto ženklui.

Einantis New Yorko žymiausis ir įtekmingiausis žydų laikraštis "The Jewish Tribune" per du atveju prabilo apie lietuvių-žydų santikius. Geg. 19d. tilpo straipsnis su šiais antgalviais: "Sulaikoma Lietuvos pripažinimas". "Ortodoksų rabinų unija toliau tyrinės Kauno vyriausybę." Tame straipsnyje kalbama, kad ortodoksų rabinų unija, išklausiusi raporto Lietuvos rabinų unijos atstovo rabino Predinesky, nutarusi dar toliau tyrinėt padėtį pirma negu jų organizacija paremsianti Lietuvos reikalavimą, kad Amerika suteiktų Lietuvai savo pripažinimą.

Philadelphijos suvažiavimo prezidentas rabinas B. L. Leventhal kritikavęs prezidento Stulginsko telegramą Lietuvos atstovui Washingtone, kuri buvusi jiems perduota. Telegramoj buvę nurodyta, kad Lietuvos vyriausybė nemananti mažint žydų tiesas. Bet toji telegrama nieko nesakiusi apie žydų mažumos tiesas ypač, ir ypač apie atskirą žydų ministeriją.

Birželio 9 d. tame pačiame laikraštyje "The Jewish Tribune" randame redakcijos pastabą "Midget Metternichs" (Nykštukai Metternikai), kaipo labai karakterišką, cituojame ją ištisai:

"Galima butų manyt, jog vokiečių baisus nugalėjimas pagydys ant visados tautos ištroškimą varyt "realpolitik" ir elgties su savo iąšilmingais pažadais, tarsi su popiergaliais. Kad tos pamokos neišmoko pergalėtojai, tai dėja, labai gerai yra žinoma, bet kas ypatingai apgailėtina, tai kad nemato to mažosios valstybės, iškilusios ant griuvėsių Austrijos ir Rusijos teritorijų. Liliputė Lietuva yra pastarasis tos rušies atsitikimas. Lietuviai, kurie kaip rasa, beveik nieko neprisidėjo prie civilizacijos, netikėtai ir patys labai nustebę pasijuto karei pasibaigus esą be valdytojų. Aiškiai matydami savo bejiegumą gaut pasaulio pripažinimą ir taip pat patiems valdytis, be prisidėjimo ir geros valios gyventojų žydų, kurie sudaro miestiečius ir kulturiškąją dalį gyventojų, jie pažadėjo jiems kulturišką autonomiją, ir nuėjo net taip toli, kad įkurė Lietuvos gabinete žydų atskirą ministeriją. Žydai, visada dėkingi tiems kurie šiek tiek padoriai su jais elgiasi, pamilo Lietuvos reikalus ir dėjo visą energiją, kad padėjus įsteigt naujai valstybei su tvirtais pamatais ir kad gavus jai tautų pripažinimą ir prietelystę. Kurį laiką buvo viskas gerai ir žydai visur Lietuvą garbino labai garsiai. Tačiau, kada tas kraštas, vyriausis dėl žydų įtekmės gavo pripažinimą visų valstybių (išskyrus Suv. Valst.), pasigirdo balsai, protestuojant prieš suteikimą speciališkų tiesų Lietuvos žydams. Tieji balsai vis daugėjo ir pagaliaus neseniai, kaip jų pasekme, atsirado slaptas judėjimas atimt iš žydų jų autonomiją, nieko nepaminint apie ją ir apie žydų ministeriją dabar ruošiamojoje Lietuvos konstitucijoje, taip, jog kada ateis tinkamas momentas, kad galėtų but panaikinta, nereikalaujant konstitucijos taisymo.

Čia jųs turite "realpolitik" su kerštu, nykštukų Metternikų, kurie pamiršta, kad jie tik ir atsirado todėl, kad jų didysis vakarų kaimynas parpuolė, ir parpuolė dėlto, kad negerbė iškilmingų pažadų ir pasaulio opinijos.

Tiek "Jewish Tribune" apie Lietuvą. Nesigailima paniekos musų tautai, nesidrovima mus baugint savo tariamaja galybe, pamirštama, kad vis dėlto su tais lietuviais reiks ateityje gyvent, ir kad tiems lietuviams labai sunku bus užmiršt tuos įžeidimus, kuriuos žydai lietuvių tautai darė bekovodami už savo tiesas, kurios jau pačių lietuvių laisvu noru yra duotos didesnės negu kokioje nors kitoje valstybėje pasaulyje.

Tuotarpu "Elta" iš Genevos neseniai pranešė šit ką: "Genuon atvyko iš Tautų Sajungos Kolban, specialistas ir vedėjas mažumų reikalų Tautų Sąjungoj. Kalboj su lietuvių delegacija dėl mažumų tiesų laidavimo Lietuvoje, Kalban apreiškė pilną pasitenkinimą Lietuvos vyriausybės įteiktaja Tautų Sajungai dekleracija. Tautų Sajungai rupi gvarantuot mažumos kulturiško plėtimosi minimumą. Todėl jis mano, kad visi kiti žydų reikalavimai Lietuvoj yra perdėti ir neturi jokio pamato, nes įstatymai ir projektuojamoji konstitucija pilnai ir plačiai tą minimumą gvarantuoja. Negalima esą rimtai svarstyt tų reikalavimų, kuriuos įvykinus susidarytų valstybėje valstybė ir uždėtų sveikam valstybės augimui pančius."

Lietuvos Informacijų Biuras.

TIESŲ PATARIMO SKYRIUS PRIE ATSTOVYBĖS WASHINGTONE.

Manome bus naudinga musų visuomenei arčiau susipažint su įvairiais skyriais Lietuvos atstovybės veikimo Washingtone. Tai bus naudinga žinot ir visiems lietuviams, o ypač tiems, kuriems prisieina turėt su atstovybe šiokių ar tokių reikalų.

Pradedame nuo tiesų patarimo (juriskonsulto) skyriaus. Nuo Liepos pradžios pereitų 1921 metų iki Liepos mėn. šių 1922 metų to skyriaus veikimas ėjo šiomis vagomis:

1) Patarimai atstovybės tarptautiškų tiesų klausimuose, ypač tuose, kurie liečia Lietuvos piilečių reikalus.

2) Informavimas įsteigtų ir žmonių jieškančių žinių apie veikiančius Lietuvoje įstatymus.

3) Pagelba atstovybei iš tiesų pusės prie nustatymo Įvairių oficiališkų aktų, raštų, notų.

4) Sujieškojimas turto lietuvių, mirusių Amerikoje tiesotiems paveldėjams, gyvenantiems Lietuvoje.

Šis paprastasis tiesų patarimo veikimo skyrius yra vienas iš svarbiausių ir, žinoma, lietuviams naudingiausių. Jis dalinasi į tris darbo grupas: a) Išjieškojimas kareivių pomirtinės (War Risk Insurance) ir kitokio atlyginimo (Compensation) tėvams, arba kitiems artimiems giminėms, b) Sujieškojimas palikimų šiaip jau žmonių mirusių Amerikoje, kurių paveldėjai yra Lietuvoje, c) Bylos sužeistųjų pramonės įstaigose.

Visas šitas darbas sujieškojimo lietuviams priklausančių pinigų jau davė apčiuopiamus rezultatus ir ateityje duos dar daugiau, nes darbas nuolat plečiasi, ir tik svarbu, kad lietuviai žinotų savo tiesas, kad reikale kreiptųsi kur reikia.

Per tuos metus (1921 — 1922) atstovybė gavo iš Suv. Valstijų valdžios ir pati persiuntė Lietuvos žmonėms per ministeriją $5,671.10. Be to Suv. Valst. valdžia musų atstovybei įteikus visus dokumentus ir pasidarbavus, išsiuntė pati—$60,000.00, ir be to dar trijų mirusių kareivių tėvams atlyginimo po $30.00 į mėnesį iki gyvos galvos (vienam mirus, kitas gauna po $20.00 mėnesį).

Be to buvo užbaigtos 5 bylos su apdraudos kompanijomis (Isurance Co.) ir iš jų persiusta Lietuvon $1,492.31. Taip-pat buvo užbaigtos 8 bylos, ėjusios per administratorius ir Lietuvon iš to persiusta $6,581.86.

Daug daugiau yra dar vedamą bylų, ir taip: Mirusių kareivių apdraudos (War Risk Insurance) dar vedama 19 bylų išviso ant $173,000.00. Dėl visų tų bylų atstovybė laukia dokumentų iš Lietuvos; jos bus apspręstos, kaip tik bus tie dokumentai gauti. Yra vedamos 8 atlyginimo bylos mirusių kareivių tėvams (po $30.00 į mėnesį abiems, arba po $20. į mėnesį vienam). Yra vedamos 5 bylos su apdraudos kompanijomis išviso ant $2,400.00. Dokumentų laukiama iš Lietuvos. Be to dar 5 bylos su apdrauods kompanijomis, iš kurių negauta galutinų žinių apie apdraudos sumą. 18 bylų atstovybės vedama, yra administratorių rankose, dėl kurių taip pat laukiama dokumentų iš Lietuvos. Sumos nežinomos, nes palikimai dar nesutvarkyti.

Lietuvos Informacijų Biuras.

AČIU UŽ AUKAS.

Iš Nashua, N. H. buvo Brooklynan išsiųsta du kolektoriai, parinkt aukų Nashuos audyklų straikieriams. Jiems įteikė žymias aukas "Amalgamated Clothing Workers of America" $500. ir Draugystė šv. Jurgio $100.

Šitos auoks, mums, straiko suvargintiems nuo 13 d. Vasario, yra labai didele pašelpa, todėl aukautojams tariame širdingą ačiu.

Vardan komiteto,
Vinc. Bartosavičius.

×

Lai gyvuoja sava valiuta! Lai prasmenga — svetimi popieriai.

EXKURSIJOS Į LIETUVĄ KAS SAUVAITE.

Jeigu manai važiuot į Lietuvą, kreipkis pas mus, mes parupinsimę jumis pasą ir reikalingas prie jo vizas, išrengsime į kelionę ir prižiurėsime jusų bagažą. Gausime ruimus ant laivo pirma jusų važiavimo, jus pačius palydėsime pas laivą. Iškeliavus anam šone jurių musų atstovas jumis aprupins iki vietai Lietuvoje..

GERESNIO PATARNAVIMO NIEKAS JUMIS NEGALI SUTEIKT.

Kiti agentai tik mus pamegdžiodami rengia panašias ekskursijas, bet jų patarnavimas negali susilygint su musų, dėlto, kviečiam visus keliaujančius į Lietuvą su mumis susižinot pirm kelionės ir gaut nuo musų geriausius patarimus.

Didelis burys keleivių iškeliaus 15-tą dieną Liepos; didelis burys iškeliaus Liepos 24-tą ir 29-tą. Keleiviai bus prižiurėti iš namų iki savo Tėvynei.

DABAR GERAS LAIKAS ATSIIMT SAVO GIMINES IŠ LIETUVOS

Kas norite atsiimt savo gimines iš Lietuvos, rašykite pas mus, mes jumis visas žinias suteiksime kaip ką daryt; jusų giminės pribus laimingai pas jumis.

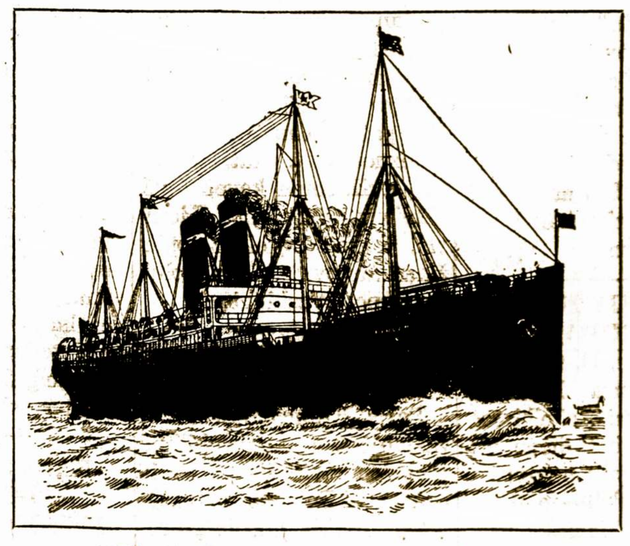

M. Paltanavičia,

15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

Ofisas New Yorke ir Kaune.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States ——— $2,50
In Foreign Countries ——— $3,00
Single copies ——— 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose ——— $2,50
Kitose valstybėse ——— $3,00
Pavieniai egzemplioriai ——— 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

LIETUVIŲ TAUTIŠKAS NEPRIBRENDIMAS IR Į KĄ TAS PANAŠU.

Pas mus čia, svetimoj šalyj gyvenančius, jau nuo daug metų buvo ir yra piktinamasi lietuvių tautiškuoju nepriprendimu, kuris visur ir visuomet aiškiausia parodoma savo kalbos niekinimu, ar bent jos vengimu, ir jos darkymu. Čia kur tik burelis lietuvių pasirodo, visur buvo ir yra girdima tarp jų darkyta svetima kalba. Seniaus lietuviai prie kiekvienos progos griebdavosi lenkų kalbos, vėliaus tas perėjo į laužytą angilšką ir tai netik pas paprastuosius, bet ir pas inteligentus, išimant šių pastarųjų labai mažą nuošimtį, ir tai tik iš senesniųjų. Kiti, kurie ne pajiegia kiek daugiau kad ir darkytos angliškos kalbos pramokt, tai kalba taip pat darkyta lietuviška kalba, pusiau sumaišyta su darkytais angliškais žodžiais ir sakiniais.

Laikas nuo laiko tokiam kalbos darkymui ir nuo savosios šalinimuisi pasitaikydavo vienas - kitas pasipriešinimas ir tokiu nepribrendimu pasipiktinimas. Tada budavo pasiteisinimai, kad norima prasimokint kalbos tos šalies, kurioje gyvenama, kadangi savoji čia neturi vertės. Vieni tokiems pasiteisinimams patikėdavo ir nutildavo, gi kiti tame tikro nieko nematė, kadangi tas į norą prasimokinimo svetimos kalbos visai nebuvo panašu. Kiti tą viską teisino tuomi, kąd gyvenant tarpe svetimųjų ir savo kalbą tik namie girdint, parsieina savoji primiršt ir prie svetimos greičiau priprast, o kadangi čia lietuviai neturi lietuviškos mokyklos, kurioje butų mokinama savoji kalba, tai svetimas mokyklas lankanti vaikai labai greit svetima kalba užkrečia namiškius, na, ir taip paskui savoji kalba turi sirgt ir nykt.

Vienok šiadien pasirodo, kad šalinimasis nuo savo kalbos jau netik išeivijoje, bet ir lietuviu tėvynėje, Lietuvoj, siaubia. Jau labai daug kartų buvo pasakojama iš Lietuvos sugrįžusių ir iš Lietuvos rašytų laikraščiams, laiškų, kad Lietuvoj, valdiškose įstaigose vartojama svetima kalba ir todėl vargas žmonėms, ypač kaimiečiams, mokantiems tik savo kalbą. Tada buvo gincijama, kad tas neteisybė, kad tik blogų norų žmonės tą perdėję. Kiti sakė, kad valdiškose įstaigose ne užtenka žmonių, mokančių lietuvišką kalbą, todėl yra ten dirbančių ir svetimtaučių, ir tik tie nemokėdami lietuviškos kalbos, lietuviškai ir nekalba, o šiaip, kur tik lietuviai yra, visur lietuviškai kalbama ir viskas lietuviškai skamba, net miela.

Pasirodė vienok, kad Lietuvoj "lietuviškai viskas skamba" nekiek geriau kaip ir lietuvių išeivijoje, o jei skamba, tai tik kaimiečių tarpe. Pasirodo, kad ten nors valstybė turi savo kalbos tiesas ir jas niekas ne cenzuruoja, tai vienok naminė kalba, kaipo brangiausia tautos savastis, nėra jau taip svarbia laikoma, kaip turėtų but. Lietuvos valdžios oficioze tulas Ateisys piktinasi, kad Lietuvoj, ypač Kaune valdiškose įstaigose vartojama rusiška kalba, kuri vartojama net ir privatiškuose santikiuose. Ar eisi į ministeriją, ar į pačtą, ar kur kitur, visur kalbama rusiškai. Gatvėse net policija, ar milicija, kaip ten jie ją vadina, žmones tvarko kalbėdami rusiškai. Ypač ta kalba yra prigijusi kareivių tarpe, ir todėl, noras išgirst gatvėje lietuviškai kalbantį kareivį butų lygiu norui lioterijoj išlošt didelę sumą pinigų.....

Tai yra ženklas, kad Lietuvoje viešpatauja tautiškas nepribrendimas, ir jis priklauso nekam kitam kaip tik augštesniems valdininkams, kurie, matoma, vietinėje kalboje mažiausios svarbos nededa, nes duoda valią kalbėt kaip kas nori. O tas yra labai bjauriu ir Lietuvos valstybę statančiu gana žemai, kuomi stebisi patys svetimtaučiai, kurių dabar gana daug yra Lietuvon suvažiavusių, tyrinėt lietuvių budą ir jų politišką pribrendimą. Iš to labai aišku kodėl Lietuvoj greta lietuviškos kalbos yra duota vieta svetimoms kalboms, kodėl miestuose gatvės užvardintos trimis kalbomis, kodėl žemlapiuose ir užrubežinėje spaudoje Lietuvos kaimai ir miestai pažymima lenkiškais, rusiškais ir vokiškais vardais, kodėl valdininkų pravardės užrubežiuose figuruoja slaviškos. Ir nereiks tada stebėtis, kodėl anais metais Lietuvos kariumenė susiremdama su lenkais, ar juos užpuolus, šaukdavo "ręcy do góry" vietoj rankos augštin, arba liepiant nelaisviams eit pirmyn, sakydavo "wprzód!" Tai vis todėl, kad visi tie, kurie šiadien ten augščiau stovi, išaugo svetimuose vystikluose, kartu su tais augdami, kurie lietuvišką kalbą vadino mužikiška ir pagoniška. Jie augo ir išaugo labai toli nuo sermėgiaus kaimiečio, lietuvių kalbos ir spaudos kareivio, ir todėl jie lietuvišką kalbą šiadien mato tik kaipo primetamą jiems dalyką, o kad jau su ja kada parsieina skaitytis, tai skaitosi tik lyg priverstinai, lyg nenorėdami, ir todėl nesirupina jos pirmaja vieta, nesirupina jos pastatymu pirmoje vietoje, kaipo valstybinės ir oficiališkos kalbos. Toki valdininkai yra lygus nesenos praeities Lietuvos katalikų kunigams, kurie beveik priverstinai atlikdavo savo baudžiavą, perskaitant lietuvišką evangeliją ir pasakant sprindinį pamokslą "mužikams", be atsižvelgimo, kad tie "mužikai" juos rdė, dengė ir penėjo savo duona. Toki ponai turėtų bent gėdą pažint, jeigu jau neturi aiškaus supratimo, ir iš valstybės, iš senos tautos, per daug amžių kovojusios už savo tiesas, už spaudą ir kalbą, gynusios savo laisvę, savo budą ir papročius, nedaryt juokus svetimtaučių akyse, ir atsimint, kad lietuviai kovojo už savo šalies laisvę ne tam, kad svetimieji iš jos krėstų sau juokus. Turėtų atmint, kad šiadien svetimtaučiai labai tėmija lietuvių kulturą, o savosios kalbos laikymas lyg kokio purvo, vieton jos vartojant svetimas, valdiškose vietose ir kariumenėje ar milicijoje, negali but priskaitytu prie kulturos. Tokį "sfinksą" ne išteisins nusiskundimai, kad iš lietuvių nėra atsakančių žmonių užėmimui vietų įstaigose. Jų bus, jei jų bus reikalaujama ir pageidaujama. Jeigu kiek truktų pačioje Lietuvoje, tai jų gali pajieškot užrubežiuose, kad ir Suvienytose Valstijose, o ras jų užtektinai čia gyvenusių po keliolika metų ir daugiau, ir užtektinai prityrusių šios šalies tvarkos, kur pačte neduodama adresatams patiems laiškus iš maišelių pasirinkt, kokius nori. Gal tas ineštų kiek "amerikietiškumo", bet tas nepadarytų daugiau gėdos šaliai, kiek yra iš spaudoj šiadien vartojamų "biznių", "sportų" "fiksavimų", "investinimų", "humbugų" ir kitokių barbarizmų. Kad Kaune ar Vilniuje yra daug lenkų, totorių, žydų, baltgudžių ar kitų atėjunų, tai dar nereiškia, kad Lietuva yra jų savasčia, ir kad jų kalbą reikia vartot vieton savosios. O taip elgiantės, reikia paklaust savęs—į ką tas panašu?

Klaipėda ir intrigos.

"Lietuva" skelbia, kad vienas rimčiausių vokiečių laikraščių "Frankfurtier Ceitung" patalpino straipsnį, rašytą korespondento iš Klaipėdos kur pavadinta "Klaipėdos krašto ateitis", kur sakoma, jog geri Lenkijos miškų medžiai, gudrus lenkų agentų darbavimasis, be to Francuzijos galė ir apsukri jos įgaliotinių taktika —tai faktoriai, kurie susijungė, kad nulėmtų buvusio Vokietijos krašto ateitį vienon kriptin. Taip pradedamas straipsnis. Jo turinis, trumpai atpasakojant, toks: Klaipėdos kraštas Versaliaus taikos sutarties 99 str. atskirtas nuo Vokietijos ir pavestas "santarinių ir sąjunginių didžiųjų valsybių" žiniai. Lietuva berods buvusi matyta, kaip galimas pretendentas, bet iš minėtosios taikos sutarties ji negalinti išvest tiesioginių pretensijų į Klaipėods kraštą kaip pavz. Lenkija į Dancigą. Kadangi buvo aišku, kad nuo Vokietijos tas kraštas galutinai atskirtas, tai vokiečių valstybėje buvo sriovės, kurios laikiusios Klaipėdos prijungimą Lietuvai "mažiausią visų galimų blogybių". Bet tam buvusi sąlyga "do ut des". Lietuviams reikėję duot Klaipėdos kraštui Lietuvos rubežiuose kuoplačiausį savarankiškumą, patikrint konstitucija ir tarptautiškomis gvarantijomis, atsisakyt nuo Klaipėdos krašto mokyklos ir administracijos sulietuvinimo, pritraukt abiejų tautų klaipėdiškius į "Kauno Lietuvos" administravimą, suinteresuot Klaipėdos pirklius ir pramoninkus Lieutvos ukio įmonėmis.

Ažuot taip padarę, lietuviai ėmė varyt propagandą Klaipėdos kraštui sulietuvint, pavartojo ekonomiškas represijas ir šovinistišku įsikarščiavimu atstumę klaipėdiškius. Tai dėlto, kad lietuviams trukstą politikos vadų, ypač užrubežio politikoj: esą keliolika gabių, išlavintų ir stebėtinai greit į tarptautišką politiką įgudusių politikų, bet jų permažai ir daugelį vietų spaudoj, organizacijose ir atstovybėse užimą žmonės, kurie visai tam nepasiruošę. Dėl jų tai kaltės atgrisę nuo Lietuvos klaipėdiškiai, kuriems dabar susidėjimas su Lietuva esąs nepriimtinas.

Tad jie išgalvoję, matomai, dar mažesnę blogybę — Klaipėdos "freištatą". Ir kad nesivyrautų čia perdaug francuzai, vokiečiai siulo pavest tą "freistat'ą" Tautų Sąjungai valdyt; lai skirtų ji vyriausį komisorių kad ir francuzą. Jei tuomet šis nesipriešintų galimam lenkų užgrėbimui, tai pasipriešintų kitos sudarančios Tautų Sąjungą valstybės.

Štai kokios gudrybės prisivingiavo pakampinė politika Klaipėdos krašte! Bendrai imant, šis "Frankfurter Ceitung" straipsnis tick pasako naujo, kad į Klaipėdos krašto paimiavą bando įtraukt dar viena faktorį — Tautų Sąjungą. Ką ri, kam rupi dalykas, d r labiau į painiot—juo daugiau mazgų, juo geriau.

Lietuviams, be abejo, daug ko yra pasimokint iš kaimynų vokiečių tik jau ne užrubežio politikos, iš tų vokiečių, kurie vedė politiką Lietuvoj okupacijos metu ir dar dabar inspiruoja demokratiškos Vokietijos politiką Lietuvos atžvilgiu ypač Klaipėdos krašte. Neapsemdyti tautiško šovinizmo vokiečiai patys žino, kad joks priešininkas nepridarė jų tautai tiek žalos, kaip jų pačių užrubežių politika. Kai nėra vilties kas nors išlaikyt savo rankose — viena ranka duot, kita vėl glemžt, o gal dar kaip nors ir pavyks išlaikyt—tai karakteriškas tos politikos bruožas. Lietuviai jį gerai įsidėmėjo okupacijos metu. Lietuvos Brastos taikos metu, kas vokiečiams turėjo but aišku, kad Lietuvos jie nepasilaikys ir vis neleido skelbt Lietuvos valstybės nepriklausomybės be konvencijų. Nevertėtų tamsiais praeities prisiminimais drumst kaimyniškų santykių, jeigu nebutų tokios aiškios analogijos tarp tų praeities faktų ir dabartinės freištatininkų politikos Klaipėdoj. Aaišku, rodos, turėtų but, kad Vokietijai Klaipėda negrįš, liktų kalbėtis dėl tinkamiausio abiem pusėm sugyvenimo Lietuvos ribose, tai ne reikalingos kombinacijos su freištatu, su Tautų Sąjunga, dėtis kad ir su francuzais, su lenkais—o gal kada nors, kaip nors, kas žino....

Gimimai S. Valstijose.

Su 1915 metais Suvienytos Valstijos įvedė vaikų gimimo statistiką, kurią kasmetai paskelbiama viešai. Neseniai paskelbta vėliausia statistika iš 1920 metų, sulyg kurios žinios parodo, kad priaugančioji karta sparčiai didinasi. 1915 metuose, sulyg pirmutinės gimimų statistikos gimė 31.1% abelno gyventojų skaitliaus, gi 1920 m. 59.8%. 1920 m. Suvienytų Valstijų teritorijoj buva gimimų 1,508,874, kas sudaro proporciją 23.7% ant kiekvieno 1,000 suaugusių gyventojų, kuomet 1919 m. gimimų buvo 1,373,438, sudaro 22.3%. 1920 m. gimė 775,332 vaikai ir 733,552 mergaitės, arba 1057 vaikų ant kiekvieno tukstančio mergaičių.

Abelnai žymiai vaikų gema daugiau iš ateivių negu iš vadinamų "amerikonų", skaitant žmones tik baltosios rasos. Didžiausias gimimų nuošimtis yra pas italus, nes ant kiekvieno tukstančio suaugusių moterių gema 160 vaikų. Antroj eilėj veislume stovi slavai, paskui japonai. Iš čiagimių motinų vaikų auga tik 2.7%. Daugiausia vaikų auga iš vokiečių. Danų, švedų ir norvegų miršta 9%. Daugiausia vaikų mišta iš vengrų ir lenkų, net 17%.

Vaikų gema daugiausia pas žmones, gyvenančius anglių ir geležies kasyklų distriktuose. Per 1920 metus iš čiagimių tėvų gimimų buvo 62.28%, iš ateivių 19.72%, 9.35% iš maišytų ateivių su čiagimiais, likusi dalis priklauso murinų rasai. Gimimas vidutiniškas yra tarp tų žmonių, kur tėvai turi lengvesnį negu fizišką darbą, nes gimimų iš jų yra 3.3%, iš kurio vaikų auga 2.9%. Tai kategorijai yra priskaitoma tėvai savo užsiėmime darbininkų prižiurėtojams, inspektoriams ir inžinieriams prie ėmimo iš žemės mineralų, kuomet iš kareivių ir jurininkų gimimu yra 1.8%. Kitose kategorijose, sulyg profesijų ir kitų užsiėmimų tėvų, gimimų yra: dantistų 2, arhitektų 2.1, artistų, skulptorių ir mokintojų 2.2, akmenų skaldytojų 4.1, murininkų 3.9 ir paprastų angliakasių 4.3%. 1920 metuose gimė 17,229 dvynai, iš kurių liko prie gyvybės 33,209 kudikiai; 184 trynai, iš kurių prie gyvybės likosi 529 ir šeši ketvyrniai, iš kurių prie gyvybės likosi 23 kudikiai.

Tais pačiais metais mergvaikių, arba nelegališkų gimimų nuošimtis įvairiose valstijose buvo nevienodas, bet jų buvo daugiausia septyniose valstijose, ypač didžiausis nuošimtis buvo S. Carolina ir mažiausis Kansas valstijose. Nelegališkų gimimų buva daugiausia S. Carolinoj, paskui iš eilės eina District of Columbia (60.4), Virginija (54), N, Carolina (50.3), Maryland (48.4%). Didžiausis nelegališkų gimimų nuošimtis priklauso murinams. Tarpe ateivių nelegališkų gimimų didžiausias nuošimtis priklauso Kanados ateiviams (15), gi mažiausias Rusijos ir Italijos ateiviams. Vidutiniškas nelegališkų gimimų skaitlius priklauso iš eilės: austrams (5.3), vengrams (5.0), norvegams ir švedams (8.4), anglams, skotams ir valams (10.6), airiams (10.1) vokiečiams (6.6), lenkams (4.0) ir kitų valstybių ateiviams (5.9%).

Kas kam rupi.

Šiais sunkiais laikais kas kam rupi, o lenkams tai lenkai vyskupai Suvienytose Valstijose, ir prie kiekvienos progos jie ne užmiršta iki sočiai prisidejuot. Pastaraisiais laikais jau pradėjo net popiežiaus atstovą Bonzano Washingtone klibint ir ragint, kad ant jų susimylėtų ir pas popiežių pareikalautų duot jiems lenkus vyskupus. Prirodymui kaip labai jiem toki vyskupai reikalingi, jie pakišo kardinolui Bonzano net savo statistiką, su lyg kurios jie turi čia savo dvasiško turto: Colorado valstijoj 1 parapija, 2 kunigus, su parapijos nuosavybe $25,000; Connecticut 23 kun. 33 par. vert. $2,384,900; Deleware 3 par. 5 kun. $195,000; District of Col. 1 kun. 1 par. $15,000; Illinois 70 par, 154 kun. $13,906,300; Indiana 30 kun. 23 par. $1,388; Iowa 3 kun. 3 par. $53,000; Kansas 2 kun. 2 par. $265,000 Maryland 11 kun. 6 par. $560,000; Kansas 2 kunigai, 2 parapijos $265,000; Maryland 11 kun. 6 par. $560,000; Massachusetts 62 kun. 48 par. $888,700; Michigan 93 kun. 57 par. $9,216,000; Minnesota 46 kun. 42 par. $2,065,000; Missoury 15 kun. 13 par. $937,000; Montana 1 kun. 1 par. $10,000; New Hampshire 4 kun. 4 par. 128,000; New Jersey 64 kun. 36 par. $3,707,500; Nebraska 21 kun. 18 par. $745,000 New York 133 kun. 88 par. $11,299,600; N. Dakota 9 kun. 8 par. $261,000; Ohio 49 kun. 34 par. $3,193,000; Oklahoma 1 kun. 1 par. $8,000; Pennsylvania 196 kun. 154 par. $10,878,900; Rhode Island 6 kun. 4 par. 330,000, So. Dakota 2 kun. 1 par. $35,000; Texas 20 kun. 20 par. $461,500; Vermont 3 kun. 2 par. $70,000; Washington 2 kun. 2 par. $33,500; West Virginia 6 kun. 6 par. $126,000; Wisconsin 111 kunigai, 90 parapijų vertėje $5,464,000. Ir ant visos šitos gerybės, kas tai girdėjo, yra tik vienas tikras lenkas vyskupas Rhode, kuris yra Green Bay vyskupijoj.

Tas nieko butų sau, tik visgi lenkai niekur nepasirodo be savo šventvagysčių, ką nors sau nepasisavinę, kas jiems nepriklauso. Taip ir čia jie sau pasisavino į tarpą "tikrų lenkų" vyskupą Rhode, kuomet tas yra tikras vokietis, tik Silezijoj pramokęs lenkų kalbą.

Vatikano laimėjimai.

Kuomet liberalai ir tuli protestonai tiki, kad Rymo bažnyčia silpnėja ir žengia prie savo gyvenimo užbaigimo, jei ne politika, tai religiška kare, kuomet nors iškilsiančia, tuom patim laiku vienok ši bažnyčia, ar popiežija, stiprėja, ypač ji savo politikoj daug pirmyn pasiyrė po viešpatavimui ant popiežiaus sosto Leono XIII. Nuo tų laikų popiežijos politika laimėjo, kad iš jos globos beveik išsprudusi Italija ir Francuzija sugrįžo tais pačiais takais, kuriais jos buvo nuo vatikano nuėjusios šalin. Tai didelis popiežijos laimėjimas, vienok didesniu yra pastaruoju laiku susitarimas su bolševikiškaja Rusija, į kurią popiežius jau seniai žiurėjo kaipo vainikuota galva ir laukė tik progos, ir ta laukiama proga atėjo sugriuvus Rusijos monarhijai. Baltimorės "Sun" sako, kad nemažai popiežijai pasitarnavo ir pasaulinė karė, kuri padėjo Rusijos anarhistams sugriaut didelę imperiją, kuri valdė Rusijos ortodoksų bažnyčią, ko popiežija tik ir laukė. Šita bažnyčia likusi be augščiausios savo valdžios nusigando ir susimaišė, ir tada popiežijai buvo geriausia proga ją pasisavint, kas dabar ir yra daroma, labai daug pasitarnaujant tame Lenkijos katalikų klerui. Nors Franzuzija nuo kart labai priešinosi vatikano politikai reikale susitarimo su Rusijos bolševikais, bet popiežius to nepasėjo, nes gerai žinojo jau išbandytą Francuzijos silpnybę, dėlei kurios ši nors buvo nuo popiežijos besišalinusi, vienok dėl savo silpnybės vėl grįžo, ir antras jos bėgimas jau yra labai abejotinas, arba ir visai negalimas. Rusijoj popiežius mato didesnę sau naudą ir todėl mato reikalą pasinaudot iš progos, pirmiau kol bekrinkančią ortodoksų bažnyčią pasigaus kas kitas. Rods, tokią pat politiką buvo pradėjęs popiežius Pijus IX su grekų patriarku, bet tą viską sugadino Leonas XIII 1848 metuose. Rodosi, kad tą viską dabar atgriebs Pijus XI.

Siųskite pinigus

LIETUVON

per "Amer. Lietuvio"

AGENTURĄ.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir sesers! Aną dieną vienas žmogus man skudėsi ant Lietuvos pačto, kad laiškais siunčiami pinigai prapuola. Girdi, kelis sykius siuntė savo giminėms paprastuose laiškuose po penkis ir po dešimts doliarių, tai nuokart buvo gaunami, bet vėliaus jau kaszinkur dingdavo. Tada jis ėmė siųst pinigus registruotuose laiškuose, tai tuos pačto viršininkai atplėšia ir pinigus išima.

Nežinau, ar bent vienas iš musų burio į Lietuvą pinigus taip yra siuntęs, ar siunčia, bet apie panašius siuntimus jau teko girdėt labai daug kartų. Jeigu kas taip siunčia pinigus, tai ne siųskite daugiau, o jei žinote ką nors taip siunčiant, tai persergėkite juos, kad jie nesiųstų, nes tuomi tik sau skriauda daroma. Reikia žinot, kad dabar kaip visoje Europoje, taip ir Lietuvoje, tvarka yra suirus ir negreit ji bus pataisyta. Betvarkėmis naudojasi visoki su netikusia sąžine žmonės, kurių netruksta ir tarpe pačių darbininkų valdiškose įstaigose, net ir pačtuose, kurie vuostinėja iš Amerikos parėjusius laiškus. Jųs nevieną kartą girdėjote net ir ramumo laikais, kad viename ar kitame Lietuvos valsčiuje koks raštininkėlis pasidirbęs paliudijimą ir su tuom atsiėmė keno nors registruotą laišką iš pačto, su iš Amerikos parėjusiais pinigais. Tai buvo laikuose, kada tvarka buvo visur dabojama. O ką dabar galima kalbėt, kada ta tvarka yra suirus? Laiškai vagiama ir gaudoma juose siunčiami pinigai netik Lietuvoj, bet tas daroma ir Latvijoj, ir Vokietijoj, galiaus net ir šioje šalyje, kur taip ilgai buvo geležinė tvarka, ir čia toki atsitikimai nėra naujiena. Rods, čia valdžia atsako už registruotus laiškus iki penkių dešimčių doliarių (savo rubežiuose), jei jie kur nors žuva, bet ar atsakys vėliau, kada šitos šelmystės pasididins (o jos didinasi), tai pamatysime vėliau. Lietuvoj, kaip ir kitose Europos valstybėse tie dalykai stovi daug blogiau, nes pačto siuntinius ir apsaugot, ir pridabot kaip reikiant nėra galima. Užtai valdžia yra uždraudusi laiškuose pinigus siųst. Paprasti laiškai visur yra mažai dabojami, todėl visur jų daug ir žusta, ir žusta su jais siųsti pinigai, už kurios niekas ne atsako, apart siuntėjo kišeniaus. Kadangi laiškai registruoti turi didesnę svarbą, tai numano kiekvienas neteisingas žmogus, ir prie jų greičiaupuo'asi, kad dirstelt jo vidun, ar nėra pinigų, ir toks jų ėkyvnumas beveik visada užsimoka. Kol toki laiškai yra vežami geležinkeliais, tai jie dar yra apsaugoti, bet kada juos paima paštai, kurie savo siuntinius gabena automobiliais ir paprastais vežimais, tada vienintėlė jų apsauga tai žmonių sažinė, nes pačto siuntinius tada vartoja žmonės su įvairiomis sažinėmis ir todėl siuntiniai yra pavojuje. Užtai valdžia yra uždraudusi laiškuose siųst pinigus, kadangi jų persiuntimui yra tam tikros įstaigos, gyvus pinigus iš vietos į vietą nesiunčiančios. O kad apsaugot laiškų siuntėjus, kurie valdžios neklauso, pačto valdžia registruotus laiškus plėšia ir žiuri, ar juose yra pinigų, ar ne. Jei pinigų nėra, tai ant laiško prispaudžia žymę, pasakančia, kad pinigų nėra, ir tada laišką leidžia toliau, o jei pinigai yra, tai jie išimama, kad juos ne išvogtų taip vadinamuose kaimų pačtuose, ir pasiunčiama laiškelį tam žmogui, kuriam laiškas su pinigais buvo siųstą, kad atvyktų atsiimt iš laiško išimtus pinigus. Atiduodant pinigus, pačtas dalį jų pasilaiko kaipo baudą už nepildymą uždraudimo siuntinėt laiškuose pinigus.

Tai tokia Lietuvos pačto šiadien yra tvarka, ir ją peikt negalima. Kas ją peikia, ar rugoja ant Lietuvos valdžios už tokius pasiėgimus, tas klysta ir kitus klaidina, pasakodamas, kad Lietuvos pačto valdžia iš laiškų pinigus išiminėja su pavogimo tikslu.

Pinigus reikia siųst tik per pinigų siuntimo kompanijas, kurios turi reikalus su bankomis. Per jas siunčiami pinigai neina pačtais ir todėl juos niekas negali pasiglemžt, nes pinigai pasilieka ant vietos. Bankos viena kitai siunčia tik taip vadinamus kredito laiškus, net kol paskutinė gavus tokį laišką, išmoka gyvais valstybės pinigais tam, kam pinigai yra pasiusta. Už tuos pinigus bankos tarpe savęs atsiteisia produktais, ar užrubežinių valstybių kredito popieromis, ir tokiu budu gyvų pinigų ant kelio nėsant, jous niekas paglemžt negali.

Todėl, malonųs broliai ir sesers, jei kas iš jųs siųsite pinigų į Lietuvą savo giminėms ar draugams, niekad nesiųskite juos laiškuose, paprastuose ar registruotuose, bet siųskite juos per tam tikras kompanijas, kurių agenturos yra beveik kiekviename mieste, ir kitiems patarkite taip daryt, o tada nereiks panešt nuostoliai. Tas žmogus man sakė, kad apie aštuonios dešimtys doilarių jo siųstų laiškuose dingo. O kas tam kaltas? Kaltė paties to žmogaus. O yra tokių labai daug, kurie nieko neišmanydami, tiki, kad jie yra labai gudrųs ir labai gudriai elgiasi darydami sau skriaudą. Mat toki žmonės iš prigimimo yra užsispyrėliai, kad tik elgtis savaip, kad tik neklausyt tiesų, nė valdžios paliepimų, ar prisakymų. Jiems kad tik ką padaryt priešingai, kad tik pasielgt savotiškai, kad ir su didžiausia sau skriauda. Galiu tikrint, kad tas žmogus tuos aštuonias dešimtis doliarių ne iškasė iš žemės, bet sunkiai juos uždirbo, o gal ne kartą nedavalgė ir kitaip save privargino, kad tik juos sučėdijus. Ir paskui juos išmete į balą tik dėl savo nesupratimo, tik todėl, kad jis manė save esant labai gudriu ir išmintingu, tada, kada jis su išmintingumu skaitytis negali, nes jeigu butų buvęs išmintingas, jis tuos savo sunkiai uždirbtus pinigus ne butų pavedęs svetimo turto pasisavintojams, vagiliams, kurie vagia registruotus laiškus ir iš jų pasisavina pinigus, bet butų siuntęs per tam tikras įstaigas. Paskui dar yra žmonių, kurie labai didžiuojasi, kad savo giminėms pasiunčia "amerikoniškų doliarių". Mat jie mano, kad tie doliariai ten dievai žino ką reiškia, o tikrenybėje tie "amerikoniški" popiergaliai ten tik spekuliantus veisia ir jiems patiems skriaudą neša, nes dėl jų kurso didumo, šiadien ten ir žydai, ir kunigai, ir vagiliai, ir visoki sukčiai tuos doliarius gaudo, kad išmainius auksinais, ir už juos mokėdami kiek jų loska, apvagia ir nuskriaudžia kaip tuos, kuriems tie doliariai buvo siųsti, taip ir tuos, kurie juos siuntė. Tokias klaidas daranti žmonės dar lyg didesnei savo skriaudai didžiuojasi, kad jie neduoda agentui uždirbt kelis skatidaug jie nuostolio sau padaro, pavydėdami agentui "pelno".

Žmogus.

LIETUVOS POLITIKOS REIKALUOSE.

AMERIKOS PROFESORIŲ PETICIJA JAU ĮTEIKTA.

Liepos 1 d. šių metų lietuvių prietelius, prof. H. H. Bender išsiuntė valstybės sekretoriui, Charles Evans Hughes peticiją dėl Lietuvos, Latvijos ir Estonijos pripažinimo. Po peticija seka parašai 30-ties žymiausių mokslavyrių ir pedagogų.

Peticija skamba šitaip:

Garbingam Charles Evans Hughes, Valstybės Sekretoriui, Washington, D. C.

Žemiau pasirašę Amerikos pedagogai su pagelba prašo, vardan tautos teisingumo, tarptautiškos taikos ir ramybės ir klestėjimo pasaulyje demokratijos idealų, kad Suvienytų Valstijų vyriausybė suteiktų formališką pripažinimą Lietuvos, Latvijos ir Estonijos republikoms.

Birželio, 1922, pasirašo: Charles W. Eliot, Harvardo universiteto užsitarnavęs prezidentas, John Grier Hibben, Princetono universiteto prezidentas, M. Carey Thomas, Bryn Mawr kolegijos prezidentas, Ellen F. Pendleton, Wellesley kolegijos prezid., Ellen F. Pendleton, Wellesley kolegijos prezid., John H. Mac Cracken, Lafayette kolegijos prezid., Dr. Cyrus Adler, Dropsie kolegijos prezid., Mary E. Woolley, Mount Holyoke kolegijos prezid., Henry Van Dyke, anglų literaturos profesorius Princetono universiteto, buvęs Suv. Valst. ambasadorius Holandijoje, Basil L. Gildersleeve, grekų kalbos užsitarnavęs profesorius, John Hopkins universitete, Henry Fairfield Osborn, zoologijos profesorius Kolumbijos universitete, Amerikos muzėjaus gamtos istorijos prezidentas, Cornelius Cole, šimtametis senelis, L. L. D. iš Wesleyan, buvęs Suv. Valstijų senatorius ir 2-as iš pirmiausia baigusių Amerikos universitetą, Fredk. S. Jones, Yale kolegijos dekanas, William B. Scott, ir paleontologijs profesorius Princetono universitete, Edwin R. A. Seligman, politiškos ekonomijos profesorius Kolumbijos universitete, Edward Capps, klesiškų kalbų profesorius Princetono universitete, buvęs Suv. Valstijų ambasadorius Grekijoje, W. T. Coucilman, užsitarnavęs patologijos profesorius Harvardo universitete, Lane Cooper, anglų kalbos ir literaturos profesorius Cornell universitete, Edwin Grant Conklin, biologijos profesorius Princetono universitete, G. L. Kittredge, anglų kalbos profesorius Harvardo universitete, Carl D. Buck, lyginamosios filologijos profesorius Chicagos universitete, Dana Carleton Munro, vidurinių amžių istorijos prof. Princetono universitete, Franklin Edgerton, sanskrito profesorius, Pennsylvanijos universitete, C. H. Grandget, profesorius romanų kalbų, Princetono universitete, Christian Gauss, naujųjų kalbų prof. Princetono universitete, Roland G. Kent, lyginamosios filologijos prf. Pennsylvanijos universitete, Ernest H. Wilkins, romanų kalbų profesorius, Chicagos universitete, John A. Ryan, morališkos teologijos profesorius, katalikų universitete, Charles R. Lanman, sanskrito prof. Harvardo universitete, E. Washburn Hopkins, lyginamosios filologijos profesorius, Yale universitete, Harld H. Bender, indo-germanų filologijos profesorius, Princetono universitete.

Kiekvienas iš porfesorių rašėsi ant atskiro, dailiai prirengto lapo; valstybės sekretoriui buvo nusiųsta tų lapų rinkinys ir drauge visų pasirašiusiųjų sąrašas ant vieno lapo. Peticiją įteikė valstybės sekretoriui jo pagelbininkas, William Phillips, valstybės vice - sekretorius, kurs pasižadėjo profesoriui Benderiui, jog peticiją įteikdamas jis pasistengs kuopalankiausia tą dalyką Huhges'ui perstatyt. Kartu su peticijos lakštais prof. Bender'is nusiuntė valstybės sekretoriui lašką šitokio turinio:

Princeton, New Jersey,
1922, Liepos 1 d.

Mano brangus pone
Hughes:

Skaitau sau už garbę įteikt jums čia pridedamą peticiją, pasirašytą 29-nių (trisdešimtas parašas pasiųstas vėliau) žymių Amerikos pedagogų, prašančią musų vyriausybės pripažint naujas Pabaltijos republikas: Lietuvą, Latviją ir Estoniją.

Tokia peticija, adresuota nepaprastai gerai informuotam valstybės sekretoriui, reikalinga paaiškinimo ir pasiaiškinimo žodžio, kad išvengus netikslumo, arba net nemandagumo šešėlio.

Aš esu Princetono universiteto profesorius; mano ainiai buvo tvirti amerikonai dar prieš revoliucijos laikus, ir aš iš to savo žygio neturiu jokios ypatiškos naudos (no ax to grind in this matter). Tais kraštais aš užsiinteresavau visu pirma, kaipo palyginamų kalbų tyrėjas, studijuodamas jų kalbas, ypač lietuvių, kurių kalbos reikalais man teko nemažai išspausdint savo tyrimo rezultatų. Bet pasidarbavęs metus, kai kongresas ėmė tyrinėt Lietuvos klausimą, aš dar labiau užsiinteresavau Pabaltijos valstijų tautiška ir tarptautiška dėčia. Prie to prisidėjo dar mano darbas karės laiku prie pašto departamento ir Creel'o Biuro.

Aš esu giliausia įsitikinęs, kad musų tiesioginė pareiga yra pripažint tas valstybes. Tokiai išvadai svarbiausios priežastys yra paminėtos laiške, kurį aš esu siuntęs pasirašiusiems peticiją, ir kurio kopiją čia pridedu. Ten yra paminėta apie kitų kraštų suteiktą toms valstybėms pripažinimą; bet vakar, kaip jums yra žinoma, iš Paryžiaus buvo paskelbta, kad Anglija, Francuzija, Italija ir Japonija pripažįsta Lietuvą de jure. Tai reiškia, kad visas pasaulis yra pripažinęs de jure visas tris Pabaltijos valstybes, išskyrus tik Suvienytas Valstijas.

Aš suprantu, kad Rusijos sąlygos šiek tiek komplikuoja dalykus, kurie, žiurint paviršium, atrodo labai paprastais. Tačiaus Pabaltijos valstijų tiesa prie nepriklausomybės yra lygiai pamatuota, kaip ir, pavyzdžiui, Lenkijos tiesa, gi Lietuvos padėtis šiuom žvilgsniu yra lygiai ta pati kaip ir Lenkijos. Ir yra visai nesuprantama, kad šitos valstybės su jų gyvu tautišku susipratimu, su greitai augančiu ekonomišku gerbuviu ir su pripažinimu Rusijos, Lenkios ir viso pasaulio, kad jos kada nors butų verčiamos vėl grįžt prie Rusijos jungo, viestiek kokia bus ateityje Rusijos padėtis, ar josios norai.

Aš kreipiu taip-pat jusų domą į neseniai suorganizuotą Baltijos — Amerikos draugiją, kurios aš esu direktorius ir išpildančiojo komiteto narys ir kurios troškimus aš šioje peticijoje išreiškiu. Savo direktorių tarpe draugija turi tokius amerikonus, kaip: Hamilton Holt, "The Independent" žurnalo redaktorių, Edward A. Filene, Bostono pirklį; dr. John H. Finley, buvusį edukacijos komisijonierium ir New Yorko valstijos universiteto prezidentu; kongresmonas Walter M. Chandler; Stephen P. Duggan, profesorius ir direktorius tarptautiško pedagogijos instituto; senatorius W. H. King, ir kiti.

Priimkite šitą medegą jusų apsvarstymui.

Šiuomi aš reiškiu savo gilią pagarbą ir įsitikinimą, kad jusų galutinoji decizija, ar ji bus šiokia ar tokia, išeis tikron naudon ir musų krašto, ir visos žmonijos.

Harold H. Gender.

×

Lietuviškas auksas lai lietuvikai ir skamba.

PRIE SUVAŽIAVIMO BESIRUOŠIANT.

Busimasis paskolos stočių atstovų suvažiavimas 19—20 Liepos Washington, D. C., bus gal vienas iš svarbiausių Amerikos lietuvių suvažiavimų. Viena aišku, kad tas suvažiavimas galėtų ir turėtų daug nusvert Lietuvos pripažinimo dėlei.

Pastaraisiais laikais pastebėta ženklai, kad Suv. Valstijų vyriausybės kiečiama pažiura į Rusiją ir į atskilusias nuo jos tautas. Tokiais ženklais yra paleidimas Kerenskio valdžios atstovo Bahmatevo ir ypač nuolat didėjantis upas Amerikos kapitalistų užmegst prekybos santikius su Rusija. Iš Europos pareina žinios, kad ir patys Amerikos pramoninkai veda derybas su bolševikais, ir ypač Anglijai tarpininkaujant, ruošiamasi įvesdint Rusijon didelius kapitalus. Visam tam darbui Lietuva bus pakeliui, taigi galingosios Amerikos sferos be abejonės ims labiau ir Lietuva interesuotis. Be to įvykus "alijantų" pripažinimui ir Suv. Valst. pripažinimas galės but lengviau pasiekiamas. Prie to prisidės ir besiartinantieji rinkimai, jieškojimas balsų ir tt.

Labai butų svarbu, kad paskolos stočių delegatai Washingtonan atvyktę pasirupintų pasimatyt su savo valstijų kongresmonais ir senatoriais. Pasikalbėjimas šiuo momentu turėtų labai didelę svarbą. Tik reikėtų iš anksto susinešt laiškais, pranešant apie atsilankymo dieną. Butų taip pat naudinga susitart su savo miestų didžiųjų partijų komitetais, gaut iš jų rekomendacijas.

Pripažinimo reikalu reikia dirbt visiems, nes visų musų lygi priedermė.

Kiek ateivių bus įleista į Suv. Valtijas

Iš kokios šalies ir kiek ateivių į Suv. Valstijas įleidžiama nuo 1d. Liepos, 1922 m.

Šalis.	Per mėnesį.	Per metus
Afrikos	24	122
Albanijos	57	288
Armenijos	46	230
Australijos	55	279
Austrijos	1,490	7,451
Atlantiko salų	24	121
Belgijos	312	1,563
Besarabijos	558	2,792
Bulgarijos	60	302
Čekoslavijos	2,871	14,357
Dancigo	60	301
Danijos	1,123	5,619
Galicijos ryt.	1,157	5,786
Estonijos	269	1,348
Finijos	784	3,921
Fiumos	14	71
Francuzijos	1,145	5,729
Grekijos	658	3,294
Islandijos	15	75
Italijos	8,411	42,057
Jugoslavijos	1,258	6,426
Lietuvos	462	2,310
Latvijos	308	154
Luksemburgo	18	92
Klaipėdos	30	150
Holandijos	721	3,607
Naujos Zelandijos	16	80
Norvegijos	12,202	2,440
Azijos kolonijų	16	81
Europos kol.	17	86
Pacifiko salos priskaitoma N. Zelandijai.		
Palestinos	11	57
Pinsko apilnkės	857	4,284
Lenkijos	4,201	21,006
Portugalijos	492	2,465
Rumunijos	1,483	7,419
Rusijos	4,322	21,613
Ispanijos	912	182
Švedijos	4,008	20,040
Šveicarijos	750	3,752
Sirijos	185	928
Turkijos ir Smirnos	477	2,388
Anglijos su kolionijomis	15,468	77,349

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

BAKTERIJOS.

Bakterijų yra dvi rušys, kurių viena yra pavojinga, kita naudinga.

Beveik kiekvienas iš skaitytojų yra girdėjęs, kad bakterija yra tai smulkutis gyvunėlis, nuoga žmogaus akia nė įžiurimas. Daugelis taipgi girdėjo, kad bakterijos naikina kiekvieną gyvybę ir todėl viskam jos yra pavojingos. Bet tame yra tik dalis teisybės. Žodis "bakterija" yra vartojamas didelėje reikšmėje. Vienok kiekvienam lengvai suprantama skirtumas tarpe bakterijų mažųjų augalėlių, ir tarpe bakterijų mikroorganizmų, tikrai pavojingų. O kiekvienam yra svarbu žinot, kad turime bakterijas pavojingas, ir naudingas. Pavyzdžiu, męs gana daug sunaudojame mielių, kurios susideda iš naudingųjų bakterijų, kurių gazai išpučia musų kepamą ragaišį ir tuomi jį padaro lengvu. Rugštusisi pienas, kurio męs sunaudojame gana daug, irgi sutraukiamas yra rugšties bakterijų, kurios atsiranda pieno padugnėse ir ačiu tokiam procesui, iš tokio pieno gauname surį. Bakterijos, kurios gyvena žemėje, musų dir vai suteikia daug azoto ir tuomi dirvą daro puresne, kas yra reikalinga dirvos derlingumui. Šitos bakterijos nėra pavojingomis, bet žmonėms naudingomis, nes jos užsiima medegų perdirbimu. Joms pasitarnaujant visi kieti dalykai persidirba į smulkiausias daleles. Jeigu ne šitos bakterijos, kanalizacija butų labai sunki ir daug kartų visai negalima, nes be jų pasitarnavimo viskas butų kietu, supuolusiu ir ne perdirbamu. Jeigu persistatysime sau, kaip viskas atrodytų, jeigu visos žolės, lapai, stipena ir visoki augalai niekad ne sutreštų, turėsime aiškų supratimą kaip daug gero męs gauname iš bakterijų patarnavimo. Jei ne šitos bakterijos, visokia gyvybė ir jos maisto šaltiniai išsibaigtų per kelias dienas.

Bet visuomenes sveikatos priežiura atydos į šitas bakterijas ne atkreipia. Ji daugiausia žiuri į bakterijas pavojingasias. Pavojingomis bakterijomis yra tos, kurios gadina ir naikina musų maistą, kurios veisiasi musų kunuose, kurios tveria nuodingasias musų kunui medegas ir kurios naikina musų kuno sudėtis. Jeigu vienam ar kitam iš musų gaunasi pašinas į pirštą, tuojaus pro pašiną į mėsas įsiskverbia tokios bakterijos. Jeigu pašinas piršte pasiliks ilgesniam laikui, bakterijos tuojaus pagimdys tinimą ir sukimą. Sukimo vietoj pasirodę puliai tai yra smulkučiai baltieji kraujo grudeliai, kurie pajutę kuno pavojų tuojaus čia susirinko, kad kariaut su bakterijomis ir jas sunaikint. Jeigu tokių kraujo grudelių kune nėra užtektinai, tad bakterijos nesiduoda kraujui save nugalėt, ir tada žaizda greit darosi pavojinga ir ji kaskart didinasi, o tas besididinimas paeina nuo to, kad bakterijos žaizdoje veisiasi su dideliu spartumu ir labai tankiai, bėgyje pusės valandos šitų bakterijų skaitlius pasidvigubina. Užtaigi visuomet, susižeidimui pasitaikius, reikia skubintis tiems baltiems kraujo grudeliams pagelbon, dedant ant žaizdos jodiną, ar kitus tam tikrus vaistus, kad jais naikint besiveisiančias bakterijas, o prie didesnių susižeidimų reikia skubintis prie daktoro, kad bakterijos ne užviešpatautų žaizdą. Net prie mažų susižeidimų, kaip kad įsidurimas adata ar kuom kitu tam panašiu, kartais gali but labai pavojinga, nes ant adatos, ar ant tam panašaus dalyko gali but nuodingųjų bakterijų, tad taip susižeidus gali rastis tikras pavojus.

Pavojingosios bakterijos, gavęsi žmogaus kunan, gali sunaikint bile kurią kuno dalį. Kartais jos platinasi po visą kuną ir vieta nuo vietos gadina kuno sudėtis, apetitą ir maistą paverčia pavojingomis substancijomis. Kartais, o daugiausia prie voties susimetimo, jos naikina kuno plonasias gysleles.

Pavojingųjų bakterijų reikia visada saugotis. Reikia dar prisimint, kad pavojingosios bakterijos veikia savo pragaištingajį darbą, gi naudingosios veikia savo naudingą drabą — skyrium vienos nuo kitų, ir ten kur naudingosios veikia, pavojingomsioms nėra ką veikt, ir atbulai.

JURGIO WASHINGTONO IŠVEIZDA.

Profesorius Bushnell, iš Harvard universiteto, Bostone turėjo prakalbą apie Suvienytų Valstijų pirmąjį karžygį ir pirmutinį prezidentą Jurgį Washingtoną ir aiškino, kad jis turėjo labai rudus plaukus. 1811 m. David Ackerson iš Alexandria, Va. rašė, kad Washingtonas nebuvo sulyg moterių skonio dailios išveizdos, tik puošė jį kareiviška mandiera, o kad moterys labai gėrisi mandieromis, tad ir Washingtonas tik dėl savo mandieros pas jas turėjo paguodą. Nosis jo buvo didelė, stora, visada raudona ir pirmyn toli atsikišus. Visuomet buvo užsimąstęs ir ne kartą todėl net karės laukuose prie besikurinančios ugnies užmiršdavo susišilt. Čeverykus dėvėjo labai didelius, 13 numerio; šventadieniai buvo dviem numeriais mažesni, bet jis juos dėvėjo tik kelias valandas, kada eidavo pasivaikščiot. Rankų delnus turėjo ne proporcionališkai didelius ir todėl, kad ir didžiausiam reikalui esant negalėjo nusipirkt gatavas pirštines, turėjo speciališkai duot jas pasiut. Burna jo buvo labai smailos išvaizdos, su dručiai sučiauptomis lupomis. Sunkumo ne visada buvo vienodo, bet mažiau niekad nesvėrė kaip 200 svarų, ir visad buvo labai kudas. Turėjo labai didelę spėką. Karės laukuose jis turėjo sau speciališką budą sulyg savo didumo, kurios, persikeliant kiton vieton, ant vežimo užkėlimui reikėjo dviejų vyrų, bet tų kartais nėsant, Jurgis ją paimdavo viena ranka ir ant vežimo užmesdavo kaip paprastą balną. Plaučius turėjo labai silpnus ir todėl jo kalbos balsas netoli buvo girdimu. Muskulus turėjo labai stiprius, nes kareiviską šautuvą valdė taip kaip paprastą revolverį, viena ranka laikydamas šovę be jokių sunkenybių. Žandai buvo labai atsikišę, bet galva, sulyg jo kuno stambumo, nebuvo labai didelė.

Valgyt jis suvalgydavo labai daug, bet nereikalavo įvairių priedų, ir daug kartų jis apsieidavo tik su duona ir mėsa, bile tik tų buvo jam užtektinai. Kada valgio jam buvo mažai, ar jautėsi alkanu, buvo tada labai piktas. Rytmečiais, kaip tik atsikeldavo, pirmiausia gerdavo čierkelę arako (rumo), o to nėsant, paprastos degtinės.

Nusenus jam persimainė jo papročiai ir beveik visą jo išvaizda. Vienu metu prieš savo mirtį jis atsilankė Alexandrijoj (Virginijoj). Tada jis buvo visai pražilęs, susimetęs kupron ir krutinę turėjo įpuolusia. Burnoj turėjo sudėtinius dantis ir todėl viršutinė lupa buvo nelemtai atsikišusi.

UGNIES ATSIRADIMO LEGENDOS.

Seniausia legenda apie ugnies atsiradimą yra sanskritų legenda, nupasakojanti apie darbą dievu—Devas ir Asuras. Sulyg legendos, Devas buvo dievaitis gerovės, o Asuras piktybių dievaitis. Varžytinės tarpe judviejų buvo tikraja priežasčia ugnies sutvėrimo. Sulyg legendos, papasakotos senųjų žmonių, buvo suprantama, kad ugnis gali susitvert iš didelio trynimosi. Todėl Devas ir Asuras pasiryžo tokiu budu sutvert ugnį ir perkuną. Apsirinko jiedu kalną Mandara kaipo lazdą, ir jos trynimui panaudojo Saša gyvatę, kaipo šniurą, kuria apjuosę kalną, Devas tą gyvatę į save traukė už vuodegos, o Asuras už galvos, ir taip ją traukydami vienas į save, kitas į save, kalną kreipė lyg kokį gražtą; kalno viršunė, kuri buvo atsirėmusi į dangų, augštumoj pradėjo mėtyt žaibus ir pasigirdo perkuno dundėjimas. Kaip tik žaibas pasiekė žemę, varžytinės tarp dievų liovėsi.

Indijonai Šiaurinėj Amerikoj irgi turi savo legendų apie ugnies atsiradimą. Sioux giminės indijonai pasakoja, kad kitados vienas iš dievų priėmė pavidalą panteoro (gyvunas, panašus lempartui). Panteoras kartą ėmė lipt ant titnago kalno ir lipo taip smarkiai, kad po kiekvienam nagų nuleidimui į titnagą, šoko kibirkštis ugniės ir krito žemyn; žmones greit susirinko tas kibirkštis ir iš jų susikurė sau ugnį.

Tai vis pasakos žmonių, kurie nesuprato ir šiadien dar nesupranta tikro šaltinio, iš kur ugnis paeina, nors žmonės pirmiausia ugnį pažino ir ją ėmė naudotis, gal but pasiimę iš perkuno uždegimo kokio nors daikto, ar gal iš kokio kratero, o laikui bėgant tie patįs žmonės išmoko patįs sutvert ugnį su pagelba plieno ir akmens, o dar vėliau, su hemijų pagelba. O kad pirmesnieji žmonės nemokėjo suprast ugnies ypatybių ir jos baidėsi kaipo pavojingos, tada meldėsi prie jos, kad suminkštyt jos rustybę, padaryt ją švelnesne ir prisipratyt prie savęs, nes tikėjo, kada ugnis užgesdavo, kad ji užsirustinus kokiu tai nesuprantamu budu nuo jų prasišalina kaipo nevertų pas juos savo buvimo.

AMŽINA ELEKTRIKINĖ LEMPA.

Mokslininkai dabar visaip galvoja, kad sutvėrus tokią elektrikinę lempą, kuri vienu prileidimu elektros, be jokių permainų žibėtų nemažiau kaip vienus metus Ne įsigilinusiam tas gali but išrodančiu panašumu į "perpetum mobile", bet tai butų nepatenkintu. Mokslininkai aiškina, kad kiekvienas šešlikas milimetras etero, kurio užtektų labai ilgam laikui pagamint kelis milijonus vattų elektros. Etero tiek, kiek galukas mažojo žmogaus piršto, galėtų sukt visas mašinas Suvienytose Valstijose per kelioliką metų. Pasiremiant šiuom pilnai pasitikima, kad laikui bėgant elektra bus galima konservuot tam tikruose įduose ir kilnot ją iš vietos į vietą be jokių vielų, kaip šiadien kad kilnojama šildymo bonkas vadinamas "termos" ir tada nebus pavojaus iš elektros pusės, kaip kad šiadien, kada vielos pagimdo gaisrus. Tada bus galima įtaisyt žibinimui lempas be jokių vielų ir patenkančias ilgam laikui.

PAUKŠČIAI GERIAU MATO NEGU ŽMONĖS.

Paukščiai turi geresnį regėjimą už visus kitus gyvunus. Žmonės ir bezdžionės turi regėjimą geresnį negu koki nors kiti žinduoliai, bet sulyginant su paukščiais, jie mato tik mažą dalelę; paukščiai mato šimtą kartų tuliau negu žmonės. Mažieji žinduoliai, kada prie jų artinasi draskantieji paukščiai, leidžia jiems arti prie savęs prieit todėl, kad ne atskiria jų spalvą nuo žemės spalvos. Lizde tupinti višta labai greit patėmija, jeigu kas nors prisiartina prie kitos pusės sienos ir per mažą plyšelį pažiurį į ją, kuomet joks kitas gyvunes iš žinduolių tą ne patėmija, net ir žmogus tai patėmyt negali, jei ne jaučia. Vanagai ir kiti šios rušies ėdros, labai augštai lekiodami, kada pamato stipeną, ją lengvai atskiria nuo gyvybės. Paukščiai, kurie žuvimis maitinasi, patėmija žuvis kad ir drumstame vandenyje, iš 300 pėdų augščio.

Kodėl? Todėl, kad paukščiai už žmones yra mažesni, bet proporcionališkai imant, akis turi didesnes negu žmogus.

×

Klaus.: Kas geriau: vokiška kilbasa, ar lietuvišką dešra?

Ats.: Kurkime savo valiutą.

LIUOSOJI VALANDA.

Jaunimo skyrius

Katinas ir Marytė.

Juozienė jau nuo pat ryto vaikščiojo piktą po grinčią, nuo vieno kampo į kitą, lyg jieškodama su kuom išsibart, ir lyg tyčia tuomkart kur tai kampe sucypė pelukė. Ji persigandus sušuko:

—Va Jėzau, Marija!

—Kas ten, kas—Juozas prasidaręs kambario duris teiravosi Juozienės.

—Dar lyg nežinai kas? Sakau, pasirupink kur nors katiną, nes pelių priviso pilni kampai.

—Nu ką katinas gelbės?—lyg pasityčiojo Juozas.

—Tu liaukis su tais juokais, nes su jais tu mane be laiko nuvarysi į kapus!

—Kodėl?

—Žinai.....

—Nieko aš nežinau—ir vėl Juozas nusijuokė.

—Tai mat, tau vis tie juokai iš manęs..... O sakau, kad katinas butų geriausia

—Gerai, aš nupirksiu slastus, tai bus geriau negu katinas.

—Tu man vis priešingas, tu vis mane laikai už nieką.

—Nu tik jau nors kartą nutilk. Tu vis surandi naujus poterius, kurie jau man pakarto.

—A matai!? Matai kas tu esi!

—Kasgi?

—Ką tu man kalbėjai prieš vestuves, ar ne atsimeni?

—Bet.....

—Ką bet?

—Ne apie katiną.

—Taigi——

—Taigi, taigi.....

—Viską man prižadėjai.

—Ir katiną? — ir pasileido Juozas juokais.

—Manęs klausyt.

—Nu tai jau.....

—Tai ne jau.

—Kaipgi, ar vištą su kiaušiniu?

—Liaukis, Juozai, ne apie tai mudu dabar kalbame.

—Su mielu noru... ir rukydamas Juozas pypkę išėjo per duris.

Juozienė likus viena vis kaszinko nerimo, net kol iš miegojimo kambario išėjo Marytė, aštuoniolikos metų duktė.

—Mama, kas čia buvo, kad jųs su tėveliu barėtėsi?

—Nieko nebuvo, tik aš reikalavau—rusčiai atsakė Marytei.

—Ko reikalavote, mama?

—Na, tai ir su tavim man reiks bereikalingai plėšt liežiuvį? Geriau nusiprausk burną ir eik sau prie darbo.

Marytė suraukė kaktą ir nieko neatsakius, atsisuko kraną ir ėmė praustis. Nusiprausė, susišukavo ir atsisėdus prieš zerkolą ėmė savo veidus tept visokiais dažais ir miltais.

—Klausyk, Maryte.

—Ką, mama?

—Aš jums jau ne sykį sakiau, kad jųs paliautumet.....

—Apie ką, mama, kalbate? Aš nieko nežinau.

—Nieko nežinai.....

—Iš tiesų nieko.

—Ką reiškia tie jųs tėpliojimaisi, kuriuos jųs vis ant savęs kraujate?

—Tai, mama, kad visos taip daro.....

—Bet aš noriu žinot, ką tas reiškia?

Marytė nuelidus žemyn galvą ilgai tylėjo.

—Klausyk, vaikeli! Tu nepažįsti gyvenimo tinklo, ir apie tai niekas jums nepasako; nepasako kas yra gražumas, meilė, dora — ateities gyvenimas. Tu esi jauna, veidai tavo gražųs, ištekėjimui turi dar gana daug laiko. Imk knygą ir skaityk, o busi daug laimingesnė.

—Bet žiurėkit, mama, dabar toki laikai, kad kas gražesnis, tas ir laimingesnis ir tą visi labiau myli.

—Bet kaip ta grožė ir meilė pasibaigia, apie tai jųs neturite jokio patyrimo ir supratimo, nes neturit mokslo. Šiadien tie veidų pagražinimai suklaidina labai daug jaunimo, ir tukstančiai kudikių yra našlaičiais ir elgėtomis.....

—Bet, mama...

—Ką, bet?

Kiekvienas rupinasi apie save, ir jeigu tiek daug yra nelaimingų žmonių, tai kas tame kaltas?

—Aš tau sakau: mesk tuos visus niekniekius, kuriais tepi savo veidus, pasiimk knygą ir skaityk, mokinkis, ir pažink žmones iš širdies, o ne iš viršaus ir nudažytų veidų, nes tame nieko naudingo nerasi.

—Tai kas iš to, kad jei tik aš viena taip darysiu, o kiti iš manęs juoksis?

—Atmink, Maryte!.....

—Kągi tokio?

—Niekad ir niekas nesijuoks iš kito, tik pats iš savęs.....

Marytė ir mama nutilo ir po valandėlei Marytė ėmė mamai pasakot iš savo praeities:

—Teisybė, dabar jau man prisimena jųs pamokinimas, kaip musų miestelyj gyveno Jurgaičių Megė ir ji buvo labai išdykus.

—Kokia? Ar ta ką ištekėjo už airio ir paskui su juom parsiskyrė ir dabar vargingai gyvena, kurios dabar niekas nekenčia? O ar atsimeni tą Čalį, kuris pas mus ateidavo, ką pabėgo nuo savo taėvų, į New Yorką, ir paskui pateko į pataisos namus, iš kurio paskui visi juokėsi?

Marytės veidai užraudo lyg pražydusi rožė, ir ji daugiau nieko nesakė. Nusiprausė vėl burną, atsisveikino motiną ir be jokių dažų ant savo veidų, išėjo į kasdienimį savo darbą. Ir nuo tos dienos Marytė suprato kas tepa veidus, kas ir kam nešioja ant galvos vailokus ir kodėl senmergės dėvi trumpus sijonus, ypač tekėjusios moterys.

Juozas parėjo namo ir rado savo žmoną linksmą. Ji buvo linksma todėl, kad Marytė jos paklausė. Ir apie katiną ji daugiaus jau ne užsiminė. **J. Žukauskas.**

Ruduo.

Ruduo.... Jau dienos tamsios, rusčios. Visas kraštas apvilktas pilku ruku. Šalta, nejauku.... Smulkus lietus protarpiais merkia žemės paviršių. Oras drėgnas, malonus... Smarkus šiaurės vėjas žaibo greitumu blaškosi į visas puses...

Štai jis įpuolė į mišką—sujudino, supurtė medžių viršunes; štai vėl išbėgo į lauką, nudulkėjo, nuruko pagriebęs pluoštus pageltusių lapų... Po valandėlės subrazdėjo kokiam nors krume, nulaužė medžio šakutę, ir vėl sukuriu nubėgo toliau... į kaimą. Čia sukėlė vienos, kitos pirkčios senų stogų šiaudus, pribėrė į vidų per pravertas duris daugybę sudrėkusių lapų, peršoko per kelias tvoras, apsisuko... prapuolė.

Ir ko jis taip blaškosi! Gal sunkios mintys neduoda jam ramybės, gal jis jieško ko nors! Gal pageltę medžių lapai primena jam trumpalaikės vasaros gražias dienas! O gal jis apskritai neapkenčia visą prigimtį! Kas gal žinot!...

Vėl aprimo jausmai... Mintis skraido toli... — Jis ramus... užmiršo... svajoja.

Valandėlė Vėl nauja audra, vėl jį drąsko jausmai. Akys žiba, veidas išbalo... Vėl jam skauda... jis kenčia...

Dar kiek.... Jis jau linksmas, juokauja...

O gyvenimo dienos vis slenka, vis bėga, lyg tas drėgnas, nejaukus ruduo. Ir pilka.... ir šalta... Vien tik viesulai raižo bedugnę. **Sekmoji Diena.**

Vasaos lietus.

Paliovė bląškęsis vėjalis;
Erdvėj nebėr jau debesų.
Ir vėl ve žaliąsis gojalis,
Bespriaus tarp saulės spindulių.
Ir pievų žolės,
Ir daržų gėlės
Tik nusisagstę
Karoliukais,
Rasų lašais,
Kurie ve kėlės
Prie saulės šylant,
Lietaus lašiukais....
Štai vėl pakvipo medžiai, žolės,
Rojinio kvapsnio mišiniu;
Ir vėl linksmai klegėjo žmonės,
Išėję prie savų darbų.

J. Dičkus.

M. Stakėnas.

LIETUVOS POLITIŠKOS PARTIJOS.

(Pašneka jauniems amerikonams)

(Tąsa)

"Geležinio Vilko" pulko organizatorius kapitonas Ladas Natkevičius ir mokytojas Bolys Žygelis. Abudu šitie vyrai yra daug atsižymėję kovoje už Lietuvos nepriklausomybę ir yra Lietuvos seimo nariai ir Liaudininkų - demokratų ir Valstiečių partijos pasiuntiniai pas amerikiečius. Šie du vyrai tik ką išžengė ant liuosybės, Koliumbo žemės ir šį - tą papasakojo apie Krikščionių-demokratų, ar dvasiškų ponų politikos darbus ir jų nenuosėklumą Lietuvos vidaus tvarkyme, tuojaus čia sujudo Krikščionių - demokratų laikraščiai kelt visokias sensacijas apie šiuos du vyrus, kaipo "laisvamanius", "bedievių misijonierius" ir kitaip.

Lietuvos rinkimuose į seimą Krikščionys - demokratai laimėjo 59 atstovus. Jie seime sudaro didumą. Kunigas Mikas Krupavičius yra jų vadu. Lietuvos seime Krikščionių - demokratų dalyvauja: kun. Puryickis, kun. M. Krupavičius, kun. K. Jurgutis, kun. K. Jotautas, kun. P. Dogelis, kun. V. Miolška, kun. J. Staugaitis, kun. K. Šaulys, kun. S. Šmulkštys, kun. J. Vailokaitis, ukininkas J. Akminskis, K. Ambrozaitis, uk. T. Aleliunas, uk. Mikas Bagdonas, St. Balčys, vargoninkas And. Banionis, V. Biržinskas, Vyt. Bičiunas, K. Bizauskas, Ant. Butionis, K. Brazinas, Vald. Čarneckis (dabar yra Lietuvos atstovas Suvienytose Valstijose), E. Draugelis, Magdė Galdikienė, gen. Jonas Galvedys - Bikauskas, Jonas Grinius, uk. S. Gruodis, P. Jocys, Juozas Kaupas, P. Krikščiunas, F. Lesauskas, ponas Kardauskas, Mackevičiutė, F. Mikšis, Ant. Milčius, Ona Muraškaitė, P. Radzevičius, Siks. Riauka, Mik. Buzauskas, Fr. Šalčius, Ant. Simanauskas, P. Spuodas, Gvildienė, Sal. Statkauskaitė, Ant. Staugaitis, Zig. Starkus, dr. Steponavičius, Al. Stulginskas, uk. Ant. Šilgalis, Vincas Šmulkštys, S. Tijunaitis, Ant. Tumėnas, Jonas Vailokaitis, Jonas Vilickas, dr. Vaitiekunas, uk. Juozas Varnas ir Zabrauskas. Abelnai, Krikščionių - demokratų atstovais seime yra: 10 kunigų, keli vargoninkai, stambesni ukininkai, bankininkai, ir paprastos moterėlės, ar mergos Inteligentų mažai. Krikščionių-demokratų minčių reiškėjais yra dienrastis "Laisvė" ir savaitraštis "Vienybė".

Dabar, skaitytojas perskaitęs Krikščionių - demokratų partijos vadų surašą gali dasiprotėt kodėl Krikščionys - demokratai Lietuvoj budami diduma, seime stengiasi pravest įstatymus, kurie eina taip medegiškiems, kaip ir dvasiškiems ponams ant naunos. Dalykas aiškus. Ponai nenori demokratiškų įstatymų todėl, kad jie nori dar ir toliau ant Lietuvos valstiečių atsisėdę jot, ir gardžiai duonelę jų valgyt. Užtaigi jie politišku keliu eina prie tokių įstatymų, kuriems leidžiant ir mokyklose apšvieta but pridengta kunigų sijonu, kad auksinė demokratijos mintis jaunuomenės minties nepasiektų ir nepatrauktų prie progresyviškos pažangos ir demokratiškos samonės. Žmonės, arba jaunuomenė, pasiliuosavus iš politiškos, ar pilietiškos baudžiavos, greitai linksta prie pasiliuosavimo ir iš dvasiškos baudžiavos. Dabar todėl kunigijos vadų ir yra pastangos įtemptos, kad kaip nors įstatymiškai dvasiškių luomą ir jų interesus apsaugojus. Dėlto jie žmones ir gazdina bedieviais ir laisvamaniais, tikybos griovikais. Patys kunigai spriaudžiasi politikon, net su bažnytinių kanonų pamokslais kariauja prie savo politiškuosius oponentus, kad tie toki ir toki nedorėliai, bažnyčią ir tikybą griauja.

Faktiškai kalbant, Krikščionių - demokratų oponentai Liaudininkai - demokratai nėra toki baisųs bedieviai, kaip kad kunigai žmonėms juos perstato. Liaudininkai - demokratai ir nemano griaut nė tikybą, nė bažnyčią, tik tuos dalykus jie nori pastatyt ant rimtesnių pamatų. Krikščionys - demokratai eina prie to, kad tik Rymo katalikų bažnyčia ir tikyba butų įstatymais apsaugota. Gi Liaudininkai - demokratai eina, kad įstatymais butų apsaugotos visos tikybos ir bažnyčios, netik atskiras sektas ir įsitikinimus nori įstatymais apsaugot, bet ir pavienių piliečių sažinės laisvę ir įsitikinimus, taip lygiai bažnyčios ir tikybos. Tas reiškia, kad Liaudininkai - demokratai yra didesniais tikybos apsaugotojas negu kad Krikščionys - demokratai.

3) Social - demokratų partija.

Lietuvių Social - demokratų partija yra taipgi sena, veik to pat senumo kaip ir Liaudininkų - demokratų partija. Ji pasirodė lietuvių politikos dirvoje tuomet, kuomet Lietuvoj spauda buvo užginta. Prieš 1905 metus Social - demokratai užrubežyje leido savo laikraštį "Darbininkų balsas". Social-demokratai prisidėjo prie kovos už lietuvių spaudos gražinimą. Jie 1904 - 5 metuose Didėje Lietuvoj pradėjo viešai rodytis netik darbais, bet ir spauda. Buvo pradėję leist "Naujają gadynę", "Žariją" ir "Skardą". Jie ir jų laikraščiai, nežiurint į aplinkybes, perkarštai ėmėsi griovimo senosios tvarkos 1905 metuose. Užtai jų laikraščiai pakilus reakcijai, tapo uždarytais, jų veikėjai išgainioti, kiti tapo į kalėjimus sugrustais, ar Sibyran ištremtais.

Social - demokratų vadais šiadien yra: Purėnas, Petrukevičius, dr. Avižonis, dr. Matulaitis, Kairys ir kiti. Lietuvos seiman rinkimuose jie laimėjo trylika atstovų. Dabar seime atstovais nuo Social - demokratų yra: knygvedis Cipras Bielinis, darb. Jurgis Daukšys, teisėjas Br. Cirtautas, lektorius V. Čepinskas, S. Digrys, inž. S. Kairys, Jonas Pakalka, mok. J. Plečkaitis, adv. L. Pažėla, adv. Vinslauskas, agr. A. Povilius, kalvis P. Šemiotas, ir E. Šukevičius.

Lietuvių Social - demokratų partija, galima sakyt, yra grynai darbininkiška partija. Ji, kiek yra žinoma, neskaitlinga, todėl, kad Lietuvoj industrijai dar žemai stovint, mažai fabrikų darbininkų yra. Vienok galima numanyt, kad jie įtekmingi todėl, kad tokiame hoase, bolševizmo siautimo metu, jie sugėbėjo tryliką savo atstovų pravest Lietuvos seiman. Dabar Lietuvos Social - demokratai išleidžia savo laikraštį "Social - demokratas". Kai kurie Social - demokratai nors buvo linkę prie rusų, vienok stovėjo už Lietuvos savivaldą. Lietuvos Valstybės Taryboje iš Social - demokratų dalyvavo Kairys. Narutavičius ir Biržiška. Nors Social - demokratai buvo dešiniaisiais, vienok daugiau lygųs Liaudininkams - demokratams.

4) Lietuvos Valstičių Sąjunga.

Lietuvos Valstiečių Sajunga, arba partija, savo siekiuose prie valstybės sutvarkymo susikoncentravo 1918 - 19 metuose. Lietuvos seiman rinkimuose laimėjo 19 atstovų. Seime atstovai laikosi sykiu su Liaudininkais - demokratais ir dėlto Valstiečių Sajungos atstovų vardai suvienyti su Liaudininkų - demokratų atstovų vardais. Svarbesniais Valstiečių vadais yra Albinas Rimka, Felicija Bortkevičienė, Jurgis Žitnevičius ir kiti.

Lietuvos Valstiečių Sajunga kaipo Lietuvos gyventojų didumos atskira partija nors ne seniai susiorganizavus, vienok aplamai sakant, Lietuvos Valstiečiai nuo senų laikų yra atsižymėję kiekvienos kovos žingsnyje dėlei spaudos ir Lietuvos nepriklausomybės. Tiesa, Lietuvos Valstiečiai neturėjo savo atskiros partijos iki 1919 - 20 m., bet jie veikė tai Liaudininkų - demokartų, tai Social - demokratų partijoms. Reikia žinot, kad Lietuvos valstiečiai pačiu musų tautos naniekinimo momentu, polonizacijos ir baudžiavos gadynėje ir rusifikacijos laikuose buvo lietuvių kalbos globėjais, dėlto jie skaitosi lietuvių kalbos išgelbėtojais. Po 1569 metų arba po Liublino unijos, kuomet lietuviai bajorai, kunigai, amatininkai ir miesčionys buvo sulenkėję, Valstiečiai nors ir baudžiavos jungą nešdami, ne išsižadėjo savo kalbos. Tiktai lietuviai sermėgiai, arba Valstiečiai, nesigėdino lietuvių tautos gyvatos sielą prieglaust ir tuomet, kuomet Lietuvos politiška laisvė buvo surakinta geležiniais pančiais, kalba ir spauda įstatymais užginta ir paniekinta, kuomet miestuose ir bažnyčiose siautė lietuvystės paniekа ir išjuokimas, kada inteligentai, amatininkai, miesčionys ir kiti gėdinosi lietuviais vadintis, Valstiečiai visada buvo ištikimi lietuvystei, pas juos lietuviška kalba buvo visuomet mylima. Už tokią Lietuvos Valstiečių ištikimybę savo tautai, jiems priklauso didvyrių garbės vainikas.

(Daugiau bus)

SVEIKATA.

F. L. I. S.

Liežiuvėlis.

Nepaisant tankių atsikartojimų liežuvėlio uždegimų, mažai tėvų žino apie jo pavojingumą. Idant geriaus suprast pirmiausia apsipažinkime su liežiuvėliu.

Įvairiose atidengtose kuno dalyse yra daugybė medegos vadinamos lymfatiški guzulai, kurių užduotis yra apsaugot kuną nuo sugėrimo pavojingos medegos. Liežiuvėlis yra plačiai žinomas pavyzdis lymfatiškų guzulių. Atliekant savo darbą pačiam galima užsikrėst, arba užsidegt skaudžiai ir kroniškai. Skaudus liežiuvėlio uždegimas, matytas kudikystės ligose, kurios prasideda su išbėrimais. Turime atsiminti, jog skaudama gerklė ir uždegtas liežiuvėlis yra pirmiausi apsireiškimai dviejų pavojingiausių kudikystės ligų, t.y.,, škarlatinos ir difterijos. Laike škarlatinos epidemijų patartina visų vaikų gerkles egzaminuot reguliariškai, ir kurių gerklės uždegtos, ypatingai tie, kurie nors sykį sirgo, per visą laiką turi but viename kambaryje. Tas apsaugoja kitus vaikus. Yra faktas, jog škarlatinos ir kitų užkrečiamų ligų užkrėtimas paprasčiausia išplatintas tų, kurie ilgai serga, bet nežino, jog serga.

Difterija sergančių pirmas apsireiškimas yra skaudama gerklė. Ištyrinėjant matyt, jog liežuvėlis uždegtas ir ištinęs, ir turi ar neturi žilai baltą lopą mainančio didumo. Yra difterijos pradžia.

Praeityje daugelis nestiprių difterijos atsitikimų buvo klaidingai vadinti liežiuvėlio uždegimu, iki buvo per vėlu pasekmingai gydyt su anti - toxin. Kaip greitai tėvai patėmija uždegtus liežiuvėlius, šeimynos gydytojas arba sveikatos valdininkas, arba apielinkės slaugė, turi but pašaukta ir turi imt tepalą nuo liežiuvėlio ir siųst į labaratoriją ištyrimui. Vaiką laikyt atskirai nuo kitų vaikų pakol bėda aiškiai surasta. Tas sulaikys užkrėtimą kitų vaikų, jeigu ištyrimas parodys, jog difterija klaidingai vadinta liežiuvėlio uždegimu.

Kroniškas liežiuvėlio uždegimas yra pasekme aštraus užsikrėtimo, nėkuomet neišgydomas. Liežuvėlis ištinęs, bet ne aiškiai uždegtas tik kuomet liga užpuola visu smarkumu. Kituose atsitikimuose liežiuvėlis atrodo mažesnis negu paprastai. Tie yra taip vadinti įsmaigyti liežiuvėliai. Paskesnieji yra pavojingiausi, nes juos galima nepatėmyt kaipo pradžią pavajingosios ligos.

Padidintas liežiuvėlis kartais suvienytas su adenoidais, ir visuose atsitikimuose kur reikalinga išimt adenoidų augimas, reikia ir liežiuvėlį išimt.

Kalbant apie liežiuvėlį reiškia kas tehnikališkai vadinama gerkliniai liežiuvėliai, du, vienas, ant kiekvieno šono gerklės žemiau liežiuvio. Yra kita medega gerklėje, bet liežiuvėliai, kurie randasi siauroj praėjimo vietoj iš burnos į konsergalį, kuomet ypata serga liežiuvėlio uždegimu. Yra šlapia paduškutė užpakalinėj dalyje gerklės, augščiau ir už minkšto gomurio. Ta paduškutė, kuomet ištinsta, pavirsta į kaip paprastai vadinama, adenoidai. Ta paduškutė ir vadinama kosergalinis liežiuvėlis.

Liežiuvėliai susideda iš daktarų vadinamos limfatiškos medegos. Jose randasi daugelis kraujagyslių ir uždegtos gleivėta plonute oda, kuri sustiprina burnos ir gerklės vidų. Liežiuvėliai užslėpia dalį plėvuotos medegos, kuri gal pagelbsti atpainiot perus ir mažas daleles minerališkos ir augmeninės medegos, kuri randasi ore, kuriuomi kvėpuojame.

Skaitytojas gal kada nors savo gyvenime sirgo liežiuvėlio uždegimu. Apart to uždegimo kartais mažos votys atsiranda ant liežiuvėlio, ir nuo to paeina karštis, drebuliai, kaulų skaudėjimas, galvos skaudėjimas ir apgliaumyja liežiuvis. Kartais liežiuvėliai užkrėsti puliuotais perais, kas pagimdo skaudulius. Paprasčiausia liga liežiuvėlių yra paprastas uždegimas. Jeigu liežiuvėliai labai ištinsta, tas sulaiko praryjimą maisto, ir užstoja įkvėpimo kelią.

Gydytojai dar nesutiko kaslink liežiuvėlių darbo ir vertės. Yra faktas, jog kalbant proporcijonališkai, kudikio liežiuvėliai didesni negu augusio. Kuomet kudikis sulaukia keturiolikos metų, jo liežiuvėliai pradeda susitraukt ir mažesniais pasidaryt, jeigu neligoti. Bet jeigu liežiuvėliai ligoti, normališkas sumažėjimas neprasideda. Patartina išimt ištinusius liežiuvėlius, ypatingai jeigu vaikas, ar suaugęs serga liežiuvėlio uždegimu.

Kuomet ypata kelis sykius per žiemą liežiuvėlio uždegimu serga, daugelis ligos perų pagimdo kaikurias ligas. Žinoma, daugelis liežiuvėlio perų išnaikinama veikimu balto kraujo celių. Bet daugelis perų pereina į kuną per limgatišką medegą ir gali pagimdyt įvairias ligas.

Daugelis gydytojų tiki, jog reumatizmą pagimdo užsikrėtimai, kurie įeina į kuno liežiuvėlius. Tie patys užsikrėtimai, kurie pagimdo reumatizmą, dažnai veikia ant širdies pamušalo. Tas pagimdo edocarditis ligą. Endocarditis yra uždegimas širdies pamušalo. Yra aiškus dalykas, kuomet širdies pamušalas ligotas, nes tas pagadina širdies dureles. Liežiuvėlio ligos daugelį sykiu pagimdo širdies ligas. Apart širdies ligų ir reumatizmo yra daugelis kitų ligų, kurios prasideda nuo liežiuvėlio. Vienas gydytojas neseniai rado 16 įvairių perų ir daugelį ligotų liežiuvėlių, kurie buvo išimti. Radimas tų perų yra aiškus prirodymas, jog ligoti liežiuvėliai yra užkrėtimo centrai. Jeigu ligas, kaip galima apsisaugot nuo išsiplėtojimo tų ligų? Yra tik vienas atsakymas: ligoti arba padidinti liežiuvėliai turi but išimti. Kas tik kenčia gerklės sigerina.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO

Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure

greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.

Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.

Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ į LIETUVĄ PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

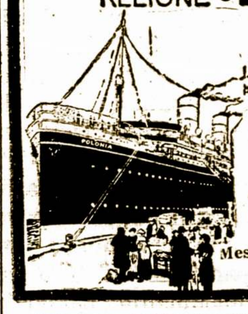

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu!

Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)

VISA TREČIA KLIASA PADALINTA Į KAMBARIUS 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų.

LITUANIA ——— Liepos 26-tą

POLONIA ——— rugpiučio 9-tą

Iš New Yorko ir Bostono į:

HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 — į Liepojų ir Klaipėdą $107.—

Mes užmokame geležkelį iš Bostono į ew Yorką

Kreipkitės prie vietinio agento.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikais— pleiskanos tuojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT

Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.

LAIVAI IŠPLAUKS KAS KETVERGAS

Nuo Pier 86, North River, 46th St., New York, kaip 12.

Ruimai su 2, 4 ir 6 lovomis ant šių visų garlaivių. Specialiai valgomieji ruimai, rukymui ruimai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiojimui dėniai, visas tas patvarkymas trečios klesos pasažieriams.

Laivai: Hansa, Bayern, ir Wuerttemberg, taipgi turi kelius speciališkus kambarius. du nauji 20,000 tonų, 3-jų šriubų laivai RESOLUTE ir RELIANCE išplauks mainais kas antrą utarninką, su 1, 2, ir 3 kliasos pasažierais.

Dėl užsakymų kreipkitės prie musų agentų arba į UNITED AMERICAN LINES, INC.,

39 Broadway, ——— New York, N. Y.

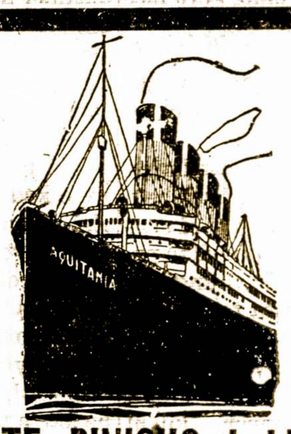

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

Pakol kursas dar žemas, pasinaudokite, siųskite pagelbą savviemsiems.

PINIGŲ KURSAS ŠIANDIEN YRA:

ČEKIAIS $2.50

PINIGAIS $2.80

Siunčiant dideles sumas, duodame speciališkai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

DAR APIE JOHNSONO IR SHORTRIDGIO BILIUS.

Gyvenimo vietą Suv. Valstijose. Sulyg dabartinių įstatymu, jeigu prašytojas gyvena nuolat vienoje valstijoje prieš prašant pirmų popierų, bet gyveno įvairiose valstijos apskričiuose, negali but naturalizuotais, nes turi turėt dvejis liudytojus, kurie turi ypatiškai prisiegt, jog jį pažįsta per penkis metus, kuomet prašytojas, kuris gyveno penkis metus prieš prašymo pirmų popierų, laikinai vienoj valstijoje ir truputį kitoje, neturi kėblumų tapt piliečiu, jeigu gyveno dvyliką mėnesių valstijoje, kur prašo pirmų popierų. Abu biliai siulo tam tinkamus aprupinimus, kurie leidžia prašytojus, kurie gyveno įvairiose dalyse valstijos aprupint liudytojų prašalinimą.

Atvažiavimo certifikatai. Sulyg bilių, aprupinimas atvažiavimo certifikatais reikalingas tik tiems, kurie atkeliavo į Suv. Valstijas po Balandžio 30, 1917 m. ir kurie turėjo gaut užsiregistravimo certifikatą. Biliai turi aprupinimus, kurie palengvina kareiviams, kurie tarnavo "alijantų" pulkuose per pasaulinę karę ir kurie išvažiavo iš Suv. Valstijų su, arba be pirmų popierų, tapt Suv. Valstijų piliečiais.

Moterys ir pilietystė. Viena iš svarbiausių permainų, kurią biliai stengiasi įvest yra ta, kuri tvarkys moterių pilietystės stovį. Yra proponuota, jog moteriškė, kuri pralaimėjo Suv. Valstijų pilietystę su ištekėjimu, gali but naturalizuota, jei ištekėjo už ateivio, nėra priežasties neduot jai pilietystę per naturalizavimo procedurą, jeigu toks ateivis tinkamas Suv. Valstijų pilietystėj. Jeigu tas bilius pereis, ištekėjusi moteriškė už Suv. Valstijų piliečio netaps pilietė, ir netaps pilietė su vyro naturalizavimu; ji turės pati išsiimt pilietiškas popieras. Suv. Valstijų pilietės nepralaimės savo pilietystę, jeigu ištekės už vyro, kuris tinkamas tapt Suv. Valstijų piliečiu, bet pralaimės, jeigu ištekėtų už Chinijos gyventojo.

NEUŽIMTA VISUOMENIŠKA ŽEMĖ LIEPOS 1, 1922.

Vidaus Departamento žemės biuras išleido cirkuliorą No. 765, kuris paduoda surašą tinkamos žemės dėl apsigyvenimo. Cirkulioras paduoda neužimtos visuomeniškos žemės vietą ir plotį.

Valdžia negali duot informacijų apie žemę, aprašymą vietos ir kokiems tikslams geriausia naudot. Bet galima sakyt, jog žemės ganevoms, nes tinkama žemdirbystei žemė beveik visa paimta. Ofisas negali pristatyt žemlapius neužimtos žemės, nes kasdien žemė paimama vietiniuose ofisuose ir surašas neprisiunčiama šiam ofisui iki kiek laiko po tam.

Nė General Land Ofisas Washingtone, nė vietiniai ofisai negali duot patarimus apie nepanaudotus plotus apskričiuose kur tik keli akrai neužimti. Informacijas apie tai galima gaut tik po atsargiam peržiurėjimui rekordų vietiniuose ofisuose, rekordus galima peržiurėt, kuomet oficiališkai nenaudoti. Užmokant $1.00, galima gaut miesto, apskričio braižinį, kuris parodo įrašytą žemę. Galima gaut iš vietinio General Lands ofiso arba iš Washingtono. Sekantis aprašymas parodo valstiją, kiek žemės ir kokia žemė: Alabama—36,100 akrų. Nelygus laukai, kalnuoti. Arizona — 16,209,426 akrai. Žemė sausa, tyrinė. Arkansas —264,157 akrai. Kalnai ir girios. Californija — 18,-883,542 akrai. Daugiausia ganyklos. Dalis tyrų, dalis girių ir dalis mineralų. Colorado — 8,150,263 akrai. Smiltynai ganyklos, žemdirbystei tinkama, ir kalnuota žemė. Florida—108,194 akrai. Pelkės ir nuskurdę pušynai. Idaho—8,606,301 akrai. Kalnai, ganyklos. Kansas — 3,213 akrų. Ganyklos ir smiltynai. Louisiana — 7,585 akrai. Kloniai pelkės ir pušių girių žemė. Michigan — 72,246 akrai. Lengva žemė, smiltis, pusėtinai gera ukėms. Minnesota— 255,0006 akrai. Daubos, pelkės ir ukiui tinkamos. Mississippi—32,031 akras. Girios ir tinkama žemdirbystei. Missouri — 48 akrai. Kalnai ir dirvonai. Montana — 5,730,125 akrai. Dirvonai, kalnai, ganyklos, žemdirbystei tinkama, girios ir menerališka. Nebraska—19,232 akrai Dirvonai, smiltis, ganyklos. Nevada—52,742,711 akras. Kalnai, sausa, ganyklos, tyrai. New Mexico—18,064,006 akrai. Kalnai ganyklos, žemdarbiška. North Dakota — 91,297 akrai. Kalnai, ganyklos. Oklahoma—19,228 akrai. Dirvonai ganyklos. Oregon — 13,784,451 akrai. Ganyklos, kalnai. South Dakota—212,942 akrai. Kalnai, ganyklos, kalvos. Utah—27,038,183. Sausa, žemdirbiška, minerališka, ganyklos, kalnai. Washington — 1,038,410 akrų. Kalnai, ganyklos, girios. Wisconsin—4,920 akrų. Smiltynai.

Wyoming—18,365,875 akrai. Dirvonai, ganyklos, dalis girios.

Žemė 13 valstijų, Connecticut, Delaware, Georgia, Maryland, Massachusetts, North Carolina, N. Hampshire, New Jersey, New York, Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina ir Virginia, kaip ir Texas, nėkuomet neprisidėjo prie visuomeniškos žemės. Žemę atskiros valstijos prižiuri ir visas informacijas galima gaut tik nuo valstijų vyriausybės.

Nėra visuomeniškos žemės Kentucky ir Tennessee ir nėra neapgyventos žemės Illinois, Indiana, Iowa ir Ohio.

Alaska iš viso turi 378,-165,760 akrų, iš tų 25,-385,-000 akrai laikytini.

KAIP ATRASTA STETOSKOPA.

Prieš šimtą metų Rene Theophile Hyachin Laennec, vienas iš šiolaikinės medicinos kelio pravedėjų, tėmydamas vaikus bežaidžiant Loure soduose, ir klausantis perelidimo balso per medines lazdeles, įgavo supratimą kaip pavartot tą budą išgirdimui alsavimo balsą tėmijant ligonio plaučius. Jis parėjęs namo, p asidirbo iš suvyniotos popieros trubelę ir su ja pradėjo daryt bandymus savo vedamame skyriuje, Neckar ligonbutyje.

Pirmieji stetoskopai arba klausomos trubelės Laennec'o sumanyti, buvo visai kitoki, neg kad dabar vartojami šioje šalyje, nes jie buvo taip sutaisyti, kad tik viena ausia galėjo kalusytis. Nežiurint į tai, originališka Laennec'o rušis yra dar iki šiol plačiai vartojama Europos šalyse. Mums, kurie esame pripratę prie tobulo švarumo dabartinių ligonbučių, reikia atsimint, kad Laennc'o laikais, kuomet ligonbučiai budavo labai nešvariai užlaikomi, gydytojams nemalonu budavo klausytis alsavimo, pridedant ausį prie ligonio krutinės.

Vartojant stetoskopą, jis turi but pridėtas prie nuogos krutinės, ir tik taip pilnas plaučių judėjimo balsas gali but girdimas. Neatsargus gydytojai kartais mėgina jį vartot per drabužius Toks budas yra niekam netinkantis. Jeigu nori pasitikėtinos informacijos apie savo plaučių stovį, netik prie gydytojo, kuris vartos tokį neatsargų budą. Tuo gaišina laiką ir pinigus.

Dr. Laennec gimė Britanijoje, Quimper miestelyje, Vasario 17 d., 1781, studijavo mediciną Paryžiuje, tapdamas daktaru 1804. Mirė Rugp. 73 d., 1826 m. sulaukęs 45 metus, savo gimtiniame miestelyje.

GYDANTIS MEDIS.

Sako, jog skaitlius ligonių ant garsios raupų salos Molokai, salos Hawaii, vis mažyn eina, nes ligoniai paliuosuojami matomu gydymu su chaulmoogra aliejum. Tas kreipia atydą į šios svarbios ligos problemą Suv. Valstijų tropiškuose valdymuose, ir galę, kad kada nors bus išrištas. Nationas Geographic Society, Washingtone paskelbė apie chaulmoogra aliejų ir iš kur jis paeina.

Nepaisant, jog chaulmoogra aliejus, pagamintas iš chaulmoogra medžio, vartojamas Indijoje ir kitose rytų dalyse per šimtmečius gydant visokias odos ligas, bet vakariečiečiams ilgai buvo slaptybe. Medžio vaisiai apskritųs, pamarinčio didumo, pardavinėjami Indijos, žinomų chaulmoogra girių Burmos ir Siamos turguose, bet mažai žinoma apie vietą iš kur jie paeina. Kuomet aliejus trinama į odą palengvina skaudėjimą ir todėl pasaulis nekreipė atydos į jį. Bet kada vakarų mokslas atskyrė gydomas ypatybes ir pagamino į tokią formą kuri vartojama kaipo išmirkščiami vaistai, nuo to laiko atsirado daugelis nuolatinių gydymų.

Kuomet šis laipsnis pasiekta, idant kentėjusieji turėtų viltį nuo vienos iš baisiausių ligų, reikalavimas dėl ne išdirbtos medegos didesnis už aprupinimą. Su idėja gaut sėklų ir su joms augint daugumą tų naudingų medžių Suv. Valstijų Agrikulturos Departamentas išsiuntė augalų tyrinėtoją į pietrytinę Aziją jieškot nežinomų chaulmoogro girių Tik tada pasaulis apsipažino maždaug apie vieną iš gamtos neapkainuojamų dovanų. Siamoj aliejus vartojamas ir pradžioje manyta, jog medžiai ten auga. Bet kelionė vedė į Burmą, kur rasta keli medžiai be vaisių. Šimtai mylių sekta pakol chaulmoogra girios pasirodė vidurinėj Burmos.

Pavojinga rinkt chaulmoogra vaisius Burmoj, nes laukiniai šlapiai gyvena šiose tankynėse, ir laikas nuo laiko jie užpuola ir išnaikina artimus kaimus. Giriose randasi laukiniai tigrai. Ir tik po kovai su tigrų ekspidicija galėjo pasiimt ilgai jieškotų sėklų. Su gautomis sėklomis, chaulmoogros kolionija įsteigta Hawaiio ir manyta, jog į apie aštuonis metus prasidės naminis parupinimas brangiu alieju.

KIBIRKŠTELĖS.

Atsibuvusieji seimai S.L.A., SL.R.K.A., ir T.M.D. atliko milžinišką darbą. Suskaitė savo narius, užsimokėjusius ir ne užsimokėjusius, suskaitė doliarius, suskaitė centus, o vienok vieną dalyką užmiršo. Spėkit ką. Užmiršo suskaityt kiek "gerbiamasis" ten ištarta (gerbiamasis tai yra toks žaislas dideliems vaikams). O ištarta jis milijonus kartų, ir jeigu kiekvienas, kuris jį tarė, už kiekvieną ištarimą butų užsimokėjęs tik po centą, tai butų buvę oj, oj! Jonas Plonas.

o

Aš nors laikraščiuose skaičiau, kad klerikalai "purvais drabsto" ant Natkevičiaus ir Žygelio, bet vis netikėjau. Vienok dabar jau pusiau tikiu. O žinot kodėl? Nugi kaip tik pamačiau "Sandaros" 25 No., tai nuokart pusei to ką laikraščiai rašė įtikėjau, nes aiškiai pamačiau (tik) Žygelio paveikslą, parodantį, kad Žygelio vienas veidas, pusė kaklo ir pusė apikaklės, taip supurvinta! Ir tai kairėji pusėj. Matoma, klerikalai purvus drėbė dešine ranka, tai kliuvo Žygelio kairei pusei (matyt taikyta sulyg partijos)—Jonas Plonas.

o

Dievulėli, ko Lietuva susilaukė! Ją pripažino ambasadoriai. Dabar dar butų gerai, kad šoferiai pripažintų, tai naudos lietuviams butų daugiau negu buvo iš "visuotinų seimų", nes nebutų už ką peštis tarp savęs —Jonas Plonas.

o

Pirmiau žmonės sakydavo "nutilo kaip žemę pardavęs," gi dabar sako "nutilo kaip Stasys Storas pašokęs savo juokdarį"—J. P. K.

Yra šeši milionai pusiau nedapenėtų vaikų ir jų tėvai to nežino

Kuomet kunas išlėto nyksta, nes negauna tinkamo maisto, tai daktarai tą vadina "Nedapenėjimu." Dažnai praeina ilgas laikas iki jis pastebima, ir gali buti, kad vaikai visur apie jus kenčia nuo to. Gali buti, kad ir jusų vaikai nėra pirmos klesos kuno stovy, nors niekad to nepatėmijat.

NEDAPENĖJIMAS UŽPRAŠO LIGAS.

Apskritai, tėvai neganėtinai rimtai supranta svarbą, kad vaikai nedapenimi. Dažnai tas prasideda, kuomet vaikas dar labai mažas. Nors didžiuma kudikių gimsta sveiki, bet beaugant jų reikalai nejučiomis apleidžiami. Per visas mokyklos dienas, o ypač kada vaikas apleidžia vaikystės dienas ir bręsta į jaunuolį, jo sveikata reikia atydžiai prižiurėti.

Ligos tarpsta pas nedapenėtus vaikus. Pavyzdžiui, jei vaikas pagauna kiekvieną ligą, tai jis veikiausia atsilaikymo galės, kurios jo kunas turėtų, jei butų tinkamai maitinamas. Pikčiausia liga, tai džiova, kuri yra lengvai gaunama nedapenėtų vaikų.

KAIP JŲS APSAUGOSIT SAVO VAIKUS?

Ar statytų tėvas bei motina savo vaikus sužiniai į pavojų? žinoma, ne; vienok tėvai su geriausiais norais dažnai nežino, kad jų vaikas negauna užtektinai pieno. Pridėjus Bordeno Eagle Brand prie valgio, motina gali buti tikra, jog jos vaikai gauna tinkamo maisto, kad nuveikus visas nelaimes.

Neseniai atrasta, kad Eagle Brand pienas turi visus reikalingus elementus pataisymui nedapenėjimo. Daryti tarpe mokyklos vaikų bandymai parodo, kad vaikai penimi Eagle Brand pienu, apskritai įgija septynius svarus daugiau svorio, negu tie, kuriuos penėjo pienu iš paprastų butelių. Daugelis vaikų augo du syk greičiau, negu paprastai.

Jų mokytojas pareiškė po tam, kad šitie vaikai netik geriau ir sveikiau išrodė, kad greitai pažangiavo ir moksle. Ir žinoma, jų motinos džiaugėsi, kad jų vaikai greitai sveiko ir vikrėjo.

KAS YRA ŠILTAS APSAUGOJANTIS MAISTAS?

Eagle Brand yra pienas, gryniausia rušis riebaus pieno, sumaišyto su cukrum. Šitas moksliškas sumaišymas pieno ir pridėtinės karboydratų vertybės suteikia Eagle Brand visus reikalingus veiksnius nedapenėjimo nugalėjimui.

Eagle Brand turi ganėtinai proteinų arba kuno budavojančių ir pataisančių substancijų; jame apsčiai yra kalkių arba kaulus budavojančios medžiagos; jis turi reikalingus vitaminus—ne vieną, bet visus tris; bet ypač jis turi savy šitą pridėtinę karbohydratų vertybę. Karbohydratai yra naudingiausi energijos gamintojai. Proteinai ir riebalai taipgi teikia energijos, bet karbohydratai lengviau įeina kunan ir todėl greičiau pagamina energijos, mažiau nuvargindami virškinimo aparatą. Kadangi kiekvienas kuno pasijudinimas, viskas ką vaikas daro, reikalauja energijos, tai šitas pridėtinis karbohydratų veiksnis yra labai svarbus Eagle Brand Piene. Nes jeigu vaikas negauna užtektinai energijos iš savo valgio, tai jo kunas tikrenybėje kurinasi, kad pagaminus energijos, ir iš to kyla netekimas svorio su visomis jo rimtomis pasekmėmis.

Eagle Brand labai lengvai suvirškinimas. Ypatingai Eagle Brand Pieno pagaminimo procesas veikia į pieno kaseiną, taip, kad jis nekrekėja, vaikšto viduriuose. Teisybę sakant, Eagle Brand suteikia visus augimo veiksnus suvirškinimiausioj formoje. Maitinamas tokiu maistu, kame yra Eagle Brand pieno, nedapenėtas vaikas turėtų laipsniškai atgauti sveikatą ir vikrumą normalio vaiko.

PIRMIAUSIA TĖMYK SVORIO DIDĖJIMĄ.

Pirmiausis ir geriausis pagerėjimo pasirodymas nedapenėtame vaike yra svario padidėjimas. Nedapenėtas vaikas visados kudas. Jei susirupinęs savo vaiko sveikata, duok jam reguliariškai Eagle Brand Pieno. Atskiesk jį pagal moksliską formulą paduotą žemiau. Tėmyk vaiko svario didėjimą, nes tai pirmas ženklas Eagle Brand veiksmingumo. Neskaitant Eagle Brand kaipo gėrimo, duodamo sykį į dieną su rytiniu ar popietiniu valgiu, daugelis motinų stengiasi jį kiek galima plačiau vartoti virtuose valgiuose irgi.

Palik pas savo krautuvininką nuolatinį užsakymą ant Eagle Brand ir vartok jį nuolatos per tulą laiką. Eagle Brand nėra brangus, kadangi kiekviena jo dalelė yra grynas maistas tokioj formoj, kuri geriausia tinka vaiko reikalams.

THE BORDEN COMPANY,
Borden Building New York.

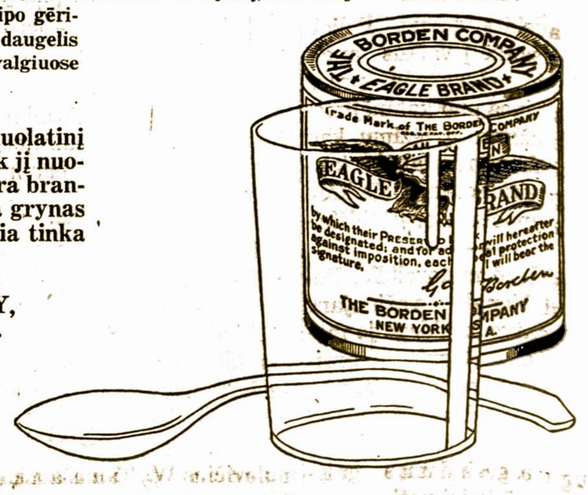

VIETOS ŽINIOS.

Bėdos su "slakeriais". Beskelbiant "slakerius" karišką komisija turi daug bėdos, nes tankiai paskelbia vardus tų, kurie nereikalingi. Pereitą savaitę, apart penkių kitų, užprotestavo Franas Baguckas, kurio vardas kaipo "slakerio" irgi buvo paskelbtas. Jis tarnavo kariumenėje, buvo Francuzijoj ir iškariumenės paliuosavimo turi paliudijimą.

Šventvagystė. Ikišiol dar nesugautas vagilius pereitos nedėlios vakare šv. Stepono bažnyčioj atlupinėjo aukų skryneles ir iš jų pasiėmė meldžionių sudėtas aukas. Kiek tų aukų buvo, nežinia, bet kun. McLauglin spėja buvus $10.

Nežinia kas pasidarė. Cromton parke, prie maudymosi prudelio atrasta visa eilė viršutinių ir apatinių, apie 7 metų vaiko drabužių, kurių savininko visur išjieškojus, jo niekur nesurasta ir nežinia kas su juom atsitiko. Spėjama, kad vaikas išsimaudęs užsimiršo persirengt, ir namo nuėjo su maudymosi kostiumais.

Susipyko. Tarp miesto majoro Sullivan ir gaisrininkų viršininko Janes iškilo piktumas. Mat Janes buvo pasiryžęs keliaut į San Francisco, gi majoras pastatė jam ultimatumą, paliepdamas rezignuot iš savo vietos, arba sėdėt namie, nes jo pareigos neleidžia jam palikt tuščią vietą.

Žaibas apsvaigino. F. Sinowitz, 23 metų senumo, prie darbo "Worcester Muslin Underwere Co." firmoj, per adarą langą žaibo tapo apsvaiginta ir tik po penkioilkos minutų ji daktaro tapo atgaivinta.

Miegokit kur norit. Miesto majoras, pasitaręs su parkų komisorium Holland, leido žmonėms nakvot parkuose, kur kam patinka, per vasaros karščius. Nakvot kiekvienas gali be baimės, policija trukdymų nedarys.

A. J. Gotautas "A. L." Adm. narys lankėsi su prakalbomis Liepos 17 d. Nashua, N. H., kalbėjo straikieriams.

Žinokit kaip žuvaut. Policija areštavo C. Witte ir W. Snell. Abudu jiedu teisme rasta kaltais ir tapo nubaustais už žvejojimą permažų žuvų, po 20 doliarių. Kurie einate žvejot, neimkite permažas žuvis, kurias gaudyt tiesos draudžia.

Drauskite vaikus. Policija atsišaukė į vaikus auginančius tėvus ir prašo draust juos nuo kabinėjimosi ant užkrautų vežimų, kad pasivėžinus, nes labai tankiai pasitaiko, kad jie kaip nors nupuola ir susižeidžia.

Užsidegė motorciklis. Policistui Vaugh važiuojant Pearl gatve, užsidegė jo motorciklis. Ugnis greitai pasiekė šoninį lopšį, kuriame buvo įdas su karosinu ir liepsna apėmė lopšį. Vaugh begesindamas gaisrą, apdegė kairį petį.

Du už vieną ratą. Teismas nubaudė $50 L. Johnsoną už pavogimą automobiliaus rato, ir už to paties rato nupirkimą nuo Johnsono, nubaudė C. Lynch $25. Taigi, nubaudė du už vieną ratą.

Privertė laikyt žodį. T. Thanos pardavė savo restauraciją kitiem dviem grekam, kartu prižadėdamas arti jų nesteigt restauraciją, kad nedarius konkurenciją. Po dviejų savaičių Thanos savo žodį sulaužė atidarydamas naują restauraciją kitoj gatvės pusėj. Jo kupčiai pasiskundė teismui, ir tas Thaną privertė savo restauraciją uždaryt.

Turi but švelnys. Majoras Sullivan gavo skundus, kad policistai, dabojanti B. & M. geležinkelio dirbyklas, šiurkščiai elgiasi ir vartoja pasikoliojimus prieš darbininkus. Policijos viršininkui prisakyta paliept policistams but švelniais.

Vuodų pavojus. Dėl daugybės lytaus šią vasarą atsirado daugybė vuodų, kurie platina įvairias ligas. Daugiausia tarp vaikų ima siaust malerija, gi tarp suaugusių odos išbėrimas.

Užmokėkit už kelnes. Policistas Graffney turėjo susirėmimą su trimis pusberniais, kuriuos jam bandant areštuot, tie nepasiduodami ir besigindami sudraskė jam kelnes. Dabar jis baudžia miesto iždininką, kad tas jam užmokėtų už kelnes.

Gerai nupuolė. Prie Shrewsbury gatvės, nuo trečio augšto per langą išpuolė 2 metų vaikas Rugero, ant cymentinio šalitakio. Nugabenus jį ligonbutin, daktarai nerado pas jį mažiausio susižeidimo.

Draugijų reikalai.

W. L. D. Taryba rengia puikų pikniką Liepos 23 d. 1 val po pietų, Tatnuck'e ant ukės. Puiki vieta ir tik vienas fėras nuvažiuot. Dalyvauja Aušrelės choras. Bus prakalbos ir daug naujų lietuviškų žaislų. Tad visi kas tik gyvas, į pikniką. Karus imkite nuo Pleasant gatvės ir važiuokit iki Mill st. ten ruojaus ir piknikas. Platesnį aprašymą tėmykite plakatuose. Jeigu lytų, tai piknikas bus kitą nedėlią.

Rengėjai.

Speciališkas pasiulymas. Męs nuimsim vaikų pirmos komunijos paveikslus per pusiau pigiau negu kur kitur mieste. Dienoj priėmimo pirmos komunijos, męs turėsim šviežių gėlių ir ženklelį su žodžiais: "Atmintis Pirmos Šventos Komunijos." Užtikrinam, kad darbas bus pirmos kliasos.

S. Bajierčius,
24 Millbury st., Tel. Park 2093 — R. Worcester, Mass.

Atsiimkit laiškus. Pačte yra laiškai šioms ypatoms: Andreliunas J. Miss., Kondrot J., Kučinskienė B., Svitnelis P., Sasnauskas M., Tamulevičius W., Tamašauskas S.

PIKNIKAS !!!

URAH! ant praizų pikniko!

Rengia Lietuvos Dukterų Dr-stė ant B-vės—Olympia parko, Liepos 23, 1922 m. Paskirta praizai vaikams ir dideliems: 1) Vaikams čeverykus nusiauti ir sumaišyti, katras pirma susiras ir apsiaus—gaus praizą. 2) Kas augščiausia per virvę iššoks. 3) Vandens lenktynės. 4) Trijų kojų bėgtynės. 5) Automobilių lenktynės. 6) Storų moterių bėgimas. 7) Maiše bėgtynės. 8) Bėgimas kiaušinį įsidėjus į šaukštą. 9) Užrištomis akimis bėgtynės. 10) Bulvių bėgtynės ir tt.

Nuoširdžiai užprašo **Komitetas.**

Parsiduoda Pigiai

FARMA 30 akrų žemės, puikus javai, 7 karvės, arklys, 4 kiaulės, vištos, vežimai, automobilius, ant greito pardavimo. Kaina $4,200.

4 namai su 12 šeimynų, prie dvejų gatvių. Kaina $5,200. Didžiausias pasipinigavimas perkant šitą propertį.

2 namai prie Millbury gatvės, gesas, elektra, maudyklos. Kaina $8,500.

Namas 7 šeimynų prie Harrison gatvės, puikus namas ir geroj vietoj. Kaina $13,500, įmokėt $1,500. Turiu gražių namų ir farmų, klauskite pas

JONAS BUROKAS,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

NAMAI – FARMOS

15 kambarių naams su gesu elektra, maudynėmis. Kaina $5200, įnešt $1000.

18 akrų farma, žemė ir budinkai geri. Prie pat Millbury. Kaina $3000, įnešt $1,800.

Bučernė ir grosernė. Biznis išdirbtas gerai. Parsiduoda prieinama kaina.

J. J. KALAKAUSKAS,
64 Perry ave., Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

ATYDA VIETINIAMS VEŽIMAI!

Patarnaujam perkraustyme stubos rakandų, mieste ir parvežame iš kitų miestų arba nukraustom į kitus miestus, koatsargiausia prižiurime, kad viskas butų cielybėje. Darbą kopigiausia atliekam, meldžiam kreiptis pas mus.

Jonas Akelaitis,
53 Mendon St., Worcester, Mass.
Teelfonas Cedar 6337 M.
(28—31)

PAJIEŠKAU Pranciškaus Račkaus, kuris paeina iš Airogalos, Kauno rėd. Gyveno Elizabeth, N. J. Jis pats ar pažįstami malonėkit pranešt.

Kazimiera Lukoševičienė,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
(28—29)

Parsiduoda gera ukė.

Parsiduoda ukė, 41 akras žemės, nauji budinkai, gyvuliai, padarai, sailo, visokie įrankiai, prie miestuko, prie pat stoties geležinkeilo; ukė vertės 6,000, parsiduoda už $5,500. Kas manytumėt šią ukę pirkt, tai pasiskubinkit, nes visa ukė labai gražiai užsėta ir užsodinta. Daugiau žinių klauskit per laišką ant šio adreso:

K. SINKEVIČIUS,
R.F.D., 3 Oxford, Southbury, Conn.

PARSIDUODA 15 akrų farma, 7 akrai dirbamos žemės, likusis miškas. Parsiduoda su visais įrankiais. Stuba, nauja barnė, 120 vištų, arklys, karvė, šuva, dvi kiaulės.

PETRAS MATULIS,
Box 34 Mill Rd., Boylston, Mass.
4 mylios nuo City Hall—važiuodami imkite Clinton karus.

Duktė Elena Stalevičiutė-Grušeckienė jieško savo tėvo Jono Stalevičiaus (iš miesto Šeirijų). Prašoma pažįstamų ir giminių pranešt, ką žino apie J. Stalevičių, šiuo adresu:—

Veikiančioji kariumenė, 12-to pėst. Kauno pulko, žinių karininkui leiterantui Gruseckui, LITHUANIA.

PARSIDUODA 3-jų šeimynų gražus namas su dideliu plotu žemės ir puikiu sodu. Yra didelis vištininkas, labai graži vieta. Ateikite dėl platesnių informacijų.

7 SOUTH HARLEM STREET,
(ant trečio)

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE.

Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

VISUR REIKALAUKIT ARBA PATYS IŠSIRAŠYKITE PAVEIKSLUOTĄ LAIKRAŠTĮ

A—T—S—P—I—N—D—Ž—I—A—I

JUOSE PAVEIKSLAIS NUŠVIEČIAMA: 1) armijos gyvenimas ir veiklumas. 2) svarbesni valstybės gyvenimo atsitikimai. 3) Lietuvos ir kitų kraštų gamta. Be to, ten rasit ir geresnių dailės raštų. Kaina metams (12 Nr.) 35 auks., vienam numeriui 4 auks. Amerikoje — metams 2 doleriai.

Adresas: — KAUNAS, GENERALIS ŠTABAS, "Atspindžių" Administracijai, LITHUANIA.

REIKALAUJAM VYRŲ.

Bridgeport Vario Kompanija turi darbų liejimo ir roliavimo fabrikuose Bridgeport'e Conn. geriems vyrams, kurie gali atlikt sunkų, karštą darbą. Nuolatus darbas, geros darbo aplinkybės, geros algos, nėra straikų. Arti fabrikų yra puikios vietos gyvenimui. Patis ateikit arba parašykit.

EMPLOYMENT OFFICE,
BRIDGEPORT BRASS COMPANY
BRIDGEPORT, CONN.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj, arba rašykit,

Pepsinic Seltzer Co.,

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

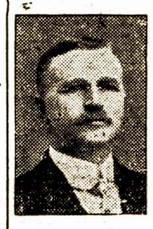

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass
(Viršui Moulton's krautuvės)

KĮLA IŠGYDOMA.

Su Stuarto Plapao Paduškaite. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAI.

PLAPAO LABORATORIES,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

FORD Karai— FORD Trokai
Fordson Traktoriai— Lincoln Karai.
CONROY MOTOR CO.

"UŽSITIKIMI PARDAVĖJAI"
3—5—7 Hermon St. Worcester, Mass
Telephone Park 401—402.
Įgalioti Ford ir Lincoln pardavėjai.
WORCESTER, MASS.
I. H. Greenberg, lietuvis pardavėjas.

KATALOGAS.

Visų musų geriausių Kompozitorių muzikališki veikalai-gaidos; kaip tai: dainos dėl solo, duetų, chorų ir lietuviški šokiai įvairiems instrumentams, lietuviškų Rekordų, taipgi lietuviškų meliodijų VOLIALIAI dėl "Player Piano ir įvairių lietuviškų knygų. KATALOGĄ pasiunčiame visiems ant pareikalavimo dykai.

JOS. F. BUDRIK,
3343 So. Halsted st., Chicago, Ill.
(28—31)

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Tėmyk Įkaro (Anchor) Vaizbaženklį.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-sius menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

ROTTERDAM Liepos 22-trą
RYNDAM Liepos 29-tą.
NIEUW AMSTERDAM Rugp. 12-tą.
NOORDAM Rugp. 19-tą.

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliąsos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

HOLAND - AMERICA LINE,
89 State Street,
Boston, Mass.

CUNARD ANCHOR

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:

SCYTHIA ———— liepos 21-mą
ELYSIA ———— rugp. 8-tą.
SAMARIA ———— rugp. 23-čią
ASSYRIA ———— rugs. 15-tą

Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.

Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
Pasiekia LIETUVĄ į 9-nias dienas.
Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
Cunard—Anchor Lines, 126 State St., Boston, Mass.

Užsitikimas, teisingas, dentistas pataisys jums dantis.

Auksiniai dantįs, kuriuos aš padarau, yra geri per metų metus. Aš vartoju tik geriausią materijolą.

Aš ištraukiu dantis be skausmo. Žmonės, kurie bijosi, ateina pas mane.

Daugiau lietuvių ateina pas mane negu pas kitą kokį dentistą. Kalbame lietuviškai. Darbas gvarantuotas.

Dr. Frederick Brown,
DENTISTAS.
34 Front St., šale Plaza Teatro, Atdara vakarais. Worcester, Mass.

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinios po kitas šalis apie išradimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50.

Paveikslas išradėjo,
F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

DR. F. S. ZURWELL
Lietuvis burnos Chirurgas ir Dentistas.
25 Millbury Street,
Telephone C. 3721 J.
Worcester, Mass.
Nedėliomis pagal sutartį

Dr. D. M. Konjoyan
DENTISTAS
44 Front St.——(virš Sherer's)
Atdara vakarais iki 7 val.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

JONAS ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

LIETUVIS, MALIORIUS,

FOTOGRAFAS

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

"111" CIGARETAI!

10¢
JIE YRA GERI!

Suite 71. Tel. Park 7686
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATA.

Nusilpusios ir Kenčiančios Moterys
apturėję geistiną palengvinimą per varfojimą

SEVERA'S REGULATOR

Moterių Stiprintojaus

Patirsite, kad jisai yra veiksmingas sugrąžimui spėkų sureguliavimui moteriškų funkcijų ir suteikia sistemai sveiką, normališką padėjimą

KAINA $1.25

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA